

8/2017

Porin Kirkkosanomat

Väinölän kirkkoon iso remontti, s. 3. Lähikuvassa näyttelijä Kari Hakala, s. 8.

Villikarju palaa viinitarhalleen.

Uudeksi Lutheriksi valittu Joonas Petteri Nieminen kertoo odotuksistaan, s.4.

Arkkipiispa arvioi kansallista heräämistä, s. 10. Reformaatiosinfonia Keski-Porin kirkossa, s. 15.

20.10.2017

Toivoa elämään

Lähipäivinä tulee kuluneeksi 500 vuotta siitä, kun Martti Luther nautti teesinä Wittenbergin linnan kirkon oveen. Tuosta tapahtumasta katsotaan reformaation (uskonpuhdistuksen) alkaneen.

Reformaation 500-vuotisjuhlien tilaisuuksia on runsaasti tulevan parin viikon aikana. Porissa on erilaisia tilaisuuksia, konsertteja sekä Luther-näytelmiä. Turussa pidetään yksi juhluvuoden päätapauksista.

Lutherin toiminnasta alkanut läikehdintä on vaikuttanut Euroopassa monen maan yhteiskunnalliseen elämään. Lutherin kirjoitukset kahdesta hallintavallasta (regimentistä), maallisesta ja hengellisestä, aiheuttivat maallisen vallan irtautumisen katolisesta kirkosta.

Erityisesti Pohjoismaissa syntynyt luterilainen kirkko jäi kuitenkin läheiseen suhteeseen eri maiden hallitsijoiden kanssa. Alettiin käyttää termiä valtionkirkko tai kansankirkko.

Luterilainen kirkko on ollut satoja vuosia osa suomalaista kulttuuria. Kirkko on kantanut huolta kansanopetuksesta ja köyhähoidosta (nyk. diakonia). Tähän saatiin mallia Saksasta, jossa luterilainen kirkko vieläkin hoitaa ison osan sosiaalityöstä ja esimerkiksi päivähoitosta.

Reformaatio toi myös lukutaidon kautta Raamatun, virsikirjan ja muut hengelliset kirjat kansankielisiin kansalaisten luettaviksi ja myös arvioitaviksi.

Reformaattoreiden sanomaan kuuluu vahva puhe Jumalan hyvydestä ja armosta. Ne kuuluvat kaikille, eivät vain joillekin. Kyse on vapaudesta, joka kuuluu kristillisen sanoman ytimeen.

On kyse jokaisen luodun loukkaamattomasta ihmisarvosta ja jokaiselle tarjottavasta armosta. Tämä tuo vahvan toivon elämään ja kuolemaan, joka näin syksyllä ja pyhäinpäivän aikaan on monilla mielessä.

Voimaa ja toivoa syksyyn.

Kari Erkkola
päätoimittaja
kari.erkkola@ev.fi

s u o j a t i e

Ikuisen elämän sanoja hain

käisistä vuodenojaista, niin historiakin saa täyttymyksen peräkkäisistä sukupolvista. Kaikki me saamme olla osana jotain suurempaa. Vanheneminen tai ikääntyminen on osa sitä. "Ja meidän polkujamme saa taas lapsiemekin taivaltaa. He kyntää kerran peltomme ja uskoo kuin me uskomme." Näin lauletaan virressä 577.

Ikuinen elämä ja Jumalan valtakunta ovat myös kristillisen uskomme peruspilareita. Jos ikuinen elämä voi tulla todeksi, voi se tulla sitä vain Jumalan aikaansaamana. Ihmiselle se ei voi tulla koskaan mahdolliseksi.

"Yhden ajan pitää päättyä, jotta seuraava saisi mahdollisuuden."

Keskustelin jokin aika sitten hyvän ystäväni kanssa, ja hän kertoi lukeensa artikkelin, jossa tulevaisuuden tutkijat pohivat vanhenemista ja kuolemista. Artikkelin mukaan jotkut tulevaisuudentutkijat ovat sitä mieltä, että keskuudessamme elää jo nyt sellaisia ihmisiä, jotka eivät tule kuolemaan, koska lääketiede tulee lähitulevaisuudessa löytämään keinon, jolla vanheneminen voidaan pysäyttää.

Keskustelumme jälkeen jäin miettimään, mitä kaikkea tuo hurjaltakin kuulostava ajatus pitää sisällään. Ensinnä mieleeni tuli **Pekka Simojen** laulun sanat "ikuisen elämän sanoja hain." Ihmisellä on tässäkin ajassa kaippu ikuisen elämään niin kuin hänellä on aina ollut. Elämässä on pieniä ja suuria kysymyksiä. Tämä kuuluu niihin suurimpiin.

Toiseksi jäin miettimään millainen maailma olisi, jos ihminen todella pystyisi pysäyttämään ikääntymisen ja vanhenemisen. Se merkitsisi väistämättä, että joku sukupolvi tulevaisuudessa joutuisi luopumaan ajatuksesta hankkia lapsia. Ensin vanhenemisen päättämisen olisi vain harvojen etuoikeus mutta jossain vaiheessa se tulisi mahdolliseksi yhä useammalle ja lopulta maailma ei yksinkertaisesti kestäisi yhtään uutta sukupolvea.

Millainen olisi maailma, jossa ei olisi lapsen itku sen enempää kuin nauruaakaan? Syksyn saapuminen on käynnistänyt jälleen työt, koulut sekä monet harrastukset ja toiminnot kesän hiljaiselon jälkeen. Tuntuu ihan kuin kesä antaisi väistyessään tilaa uusille ajatuksille ja toiminnoille. Syksy antaa väistyessään tilan talvelle ja se jälleen keväälle.

Yhden ajan pitää päättyä, jotta seuraava saisi mahdollisuuden. Niin kuin vuosi saa täyttymyksen perä-

Jeesus kertoi Jumalan valtakunnasta, jonne vain lasten kaltaiset voivat päästä. Mutta Hän kertoi myös, että Taivasten valtakunta on jo täällä keskellämme. Minä en osaa ainakaan kovin tarkkaan ajatella saati kertoa siitä, millainen tuonpuoleinen taivas ja ikuinen elämä ovat.

Mutta voin kertoa paljonkin siitä, millainen on se Jumalan valtakunta, joka on jo tullut keskelemme – aivan kuten sinäkin voit. Ne tilanteet elämän saatossa, jolloin on kokenut olevansa tärkeä ja merkityksellinen. Ne hetket, kun joku on rakastanut ja välittänyt.

Ne virstanpylväät, jotka on saanut kulkea toisen rinnalla. Ne hetket, kun on tuntenut olevansa osa jotain paljon itseään suurempaa.

PASIVIRTA
KESKI-PORIN KAPPALEINEN

i k k u n a p e n k k i

Vallan varjot

Vallanhalu istuu syvällä ihmisluonnossa. Sen varaan on rakentunut oikeastaan koko olemassaolo. Ennen kuin oli järjestäytyneitä yhteiskuntia, kamppailtiin eloonjäämisestä. Kyky löytää enemmän ravintoa ja kyky paeta saalistajilta pelasti osan yksilöistä, kun taas osa menehtyi.

Hyvinvointivaltioissa, joissa aineellinen ja fyysinen turvallisuus on pyritty takaamaan, kamppailaan vaikutusvallasta, rahasta ja statuksista. Älyllä ja nopealla ongelmanratkaisutaidolla, tehokkaalla markkinoinnilla ja kovapintaisuudella päästään etulyöntiasemaan.

Huomiosta kilpaillaan: kuka on omaperäisin, lahjakkein ja kaunein? Kuka laatii nokkelimman Facebook-päivityksen, kuka saa eniten tykkäyksiä?

Kateus saa aikaan rumaa jälkeä. Foorumi, jossa viestitään kirjallisesti, tarjoaa oivan maaperän harkitulle nälymiselle, "sivistyneelle" ilkeilylle, jonka voi ovelasti kätkeä myös rivien väliin. Tämä kasvaa ajoittain armottomaksi sanalliseksi hakkaamiseksi.

Perhe- ja ystävyysuhteet ovat syrjäisseet, joskaan eivät mitättömämpi valtaistojen

kenttä. Suhteissa, joihin liittyy syvää kiintymystä ja rakkautta, on tehokasta käyttää kristityksineona vaikkapa uhritumista: "Kun minä niin paljon olen eteesi tehnyt."

Tällaista alistamista saattaa olla vaikea huomata, ja sitä on vaikea vastustaa, jos sattuu olemaan luonteeltaan empaattinen.

Henkinen alistaminen, julkakaan, ei jätä ulkoisia jälkiä, joiden perusteella alistajan voisi saattaa vastuuseen teostaan. Sen jäljet jäävät sieluun, ja pahimassa tapauksessa uhri saa hullun leiman ilman omaa syytään.

Hengellinen valta ja vallankäyttö ovat vallankäytön ehkä pelottavin muoto. Kadotuksella uhkailu nostaa ihokarvat pystyyn. Nykyisin helvetti näyttää kirkon julistuksessa onneksi jääneen sivuun, ja enemmän on esillä armo.

Hengellinen työ mielletään pitkälti sielunhoidolliseksi auttamistyöksi. Siinäpä saakin olla tarkkana, ettei auttaminen käänny henkiseksi alistamiseksi.

Huomaatteko, kuinka ankaraa tällainen itsetutkistelu on? Kuka meistä ei joskus oli-

Raiho Salmilampi

si sortunut havittelemaan valtaa tai päämääröimään arveluttavin keinoin, oli sitten kyseessä yksittäinen ihmishuuhde tai laajemmat vaikuttajuuden areenat? Olemme vain ihmisiä, jokainen.

Itsetutkistelu on kuitenkin tarpeen. Virheistään voi oppia. Valitettavasti myötätuntoinen ihmisyyssy kehittyy usein vain sen kautta, että tulee joskus vedetyksi nenästä. Tai muuten vain paistatuksi polvilleen.

KUKKA-MAARIA CLEVE
KUKKA-MAARIA KOSKINEN@LUUKKU.COM
FILOSOFIAN MAISTERI JA TOIMITTAJA.

Porin Kirkkosanomat

Julkaisija: Porin evankelis-luterilainen seurakuntayhtymä. **Päätoimittaja:** Kari Erkkola. **Toimitussihteeri:** Matti Kuhna. **Toimitusneuvosto:** Porin seurakuntien viestintä- ja tiedotuslautakunta. **Osoite:** Hallituskatu 9 b, 28100 Pori. **Puhelin:** 0400 309 815. **Internet:** kirkkopori.fi. **Sähköposti:** tiedotus@poriev.fi. **Taitto:** Kotimaa Oy, PL 279, 00181 Helsinki. **Jakelu:** Posti Oyj. Jakeluhuomautukset p. 0400 309 815. **Ilmoitusmyynti:** Kotimaa Oy, Pirjo Teva, p. 040 680 4057. **Yksitystilaus:** 10 euroa vuosikerta. **Seuraava numero ilmestyy 17.11.2017**

Väinölän kirkon peruskorjaus alkaa kevättalvella

Havainnekuva peruskorjauksen käyneestä Väinölän kirkosta osoittaa sen, miten ison muutoksen rakennuksen ulkoiseen ilmeeseen nyt suunnitteilla oleva ja Päkintien puoleiselle sivulle tuleva hissikuilu tuo.

Liikuntarajoitteisten hissi on mittavan remontin näkyvin ulkoinen tunnusmerkki.

Vuoden vireillä ollut Väinölän kirkon peruskorjaus polkaistaan käyntiin helmimaaliskuussa. Remontin on määrä valmistua vuoden loppuun mennessä ja sen kustannusarvio on kaksi miljoonaa euroa. Kirkko on myös koko tuon ajan pois käytöstä.

Kiinteistöpäällikkö **Kalevi Lindforsin** mukaan kyseessä on vuonna 1956 valmistuneen ja saman vuoden syksyllä käyttöön vihityn kirkkorakennuksen historian merkittävin remontti. Toimenpidelistä on pitkä. Laadittujen suunnitelmien mukaan korjaustyö kattaa sekä tekniikan että pintarakenteet. Myös ulkopuoliset rakenteet kunnostetaan muun muassa portaiden, salaojien ja sadeveden poiston osalta.

Hissistä suuri apu

Merkittävä parannus tulee liikuntaesteisten olosuhteisiin. Rakennukseen on suunniteltu hissi, joka mahdollistaa kaikkien kerrosten käytön myös liikuntaesteisille.

Rakennuksen julkisivuosaan Päkintien puolelle rakennettava ja nykyisen pienemmän korvaava hissikuilu on ulospäin näkyvin merkki tulevasta muutoksesta, Lindfors ennakoii.

Diakoniatyö saa remontin ansiosta Väinölän kirkolla entistä avarammat tilat, kun taas nuorisotoimen ja päiväkerhojen tilat pysyvät samoissa tiloissa. Kirkon tilat eivät lisääntyneet nykyisestä 1 250 neliöstä.

Lisää käytännöllisyyttä on luvassa, kun alakerrassa oleva keittiö siirretään yläker-

Raiho Salmilampi

Väinölän kirkko nykyisessä ulkoasussaan.

taan. Remontin yhteydessä uusitaan myös käyttöveden ja viemäriönnin putket.

Peruskorjauksen vaativin vaihe lienee uuden ilmanvaihdotekniikan asentaminen altaisiin tiloihin, Lindfors arvioi.

Peruskorjauksen pääuraakoitsija valitaan vuodenvaihteen tienoilla.

Ilman avustuksia

Kirkkohallitukselta ei ole mahdollista saada avustusta Väinölän remonttiin, koska yhtymän talous on riittävän vahva. Lisäksi Väinölä ei täytä kirkon määritelmää sellaisenaan.

Seurakunnat toteuttivat 1950- ja 60-luvuilla ajatusta monitoimitilojen rakentamisesta, ja myös tällä ajatuksella Väinöläkin on toteutettu. Kuvaavaa on, että jossain vanhassa lähteessä Väinölää nimitetään seurakuntatyön keskuksiksi, Lindfors tähdentää.

Jos joku kysyy, pitäisikö rakennus purkaa ja rakentaa tilalle uusi, ei tälle vaihtoehdolle ei ole perusteita. Kivirakennus on perustaltaan terve, ja sen remontointi on selvästi halvempaa kuin uuden rakentaminen, Lindfors sanoo.

Tämä on toinen kerta, kun Väinölän kirkolle tehdään mittavampi remontti. Edellisen laajempi korjaustyö tehtiin vuonna 1987,

ja se kohdistui enemmän pintarakenteisiin. Näin ollen rakennuksen tekniikka on suurelta osin alkupeleistä.

Silloisen remontin hinta oli puolitoista miljoonaa markkaa, mikä nykyrahassa olisi noin puoli miljoonaa euroa.

MATTI KUHNA

Kiinteistötoimen investoinnit 2018 TOP 3

- Väinölän kirkon peruskorjaus 2 milj. euroa
- Käppärän ison kappelin urut 0,3 milj. euroa
- Lavian kirkon julkisivumaalaus 0,2 milj. euroa

(investoinnit yht. 3 milj. euroa)

Lähde: kiinteistöpäällikkö Kalevi Lindfors

Uusimäki äänestettiin HTH-päälliköksi

Merikarvian seurakunnan talouspäällikkö, tradenomi (YAMK) **Eeva Uusimäki** valittiin äänestyksen jälkeen Porin evl. seurakuntayhtymän uudeksi hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluiden päälliköksi Porin yhteisen kirkkovaltuuston kokouksessa viime viikolla.

Hän voitti virkaa tähän saakka muutaman vuoden oman toimensa ohella hoitaneen yhteisen seurakuntatyön päällikön, teologian maisteri **Jari Suvilan** äänin 31-18.

Uusimäki aloittaa työnsä Porissa vuodenvaihteen jälkeen.

Syyskesällä auki olleeseen virkaan oli 16 hakijaa.

Pori jatkaa entisellä veroprocentilla

Porin yhteinen kirkkovaltuusto päätti yksimielisesti viime kokouksessaan säilyttää tuloveroprocentin entisessä 1,50:ssä. Prosentti on ollut sama jo vuodesta 2013 alkaen.

Nykyistä tuloveroprocenttia on seurakuntayhtymän taloussuunnitelmassa kaavailtu vuosille 2017-2019.

Sisäilmaremontti alkuun Noormarkussa

Sisäilmaremontti on käynnistetty Noormarkun seurakuntatalossa. Viisi kuu katta kestävän remontin urakoitsija on Kullaan Restaurointi- ja Rakennuspalvelu Oy 123 000 euron hintaan.

Korjaustyössä salin lattiarakennetta ja ulkoseinälevy sekä eristeet metrin korkeuteen puretaan. Muilta osin lattian, ulkoseinien ja kantavien seinien raja tiivistetään.

Salin lattiarakenteet uusitaan ja pinnoitetaan laastalla. Rakenteeseen asennetaan lattialämmitys, jolloin saadaan lattian alla kulkevat lämpölinjat purettua. Salin matalan osan sisäkatto uusitaan.

Kiinteistöpäällikkö **Kalevi Lindfors** luonnehtii remonttia luonteeltaan kattavaksi.

Porin yhteinen kirkkovaltuusto siirsi kokouksessaan viime viikolla 140 000 euroa seurakuntatalon korjaukseen Käppärän hautausmaan ison siunauskappelin urkukorjauksesta ja Ahlaisten seurakuntakodin vesikaton korjauksesta.

Kirkollista Suomi-Areenaa suunnitellaan

Ensi kesän Suomi-Areenan kirkollisen osuuden suunnittelu on käynnistymässä kuluvan kuun aikana.

Turun arkkihiippakunnan, Porin evl. seurakuntayhtymän ja Kirkkohallituksen edustajista koottavan työryhmän on määrä pohtia esimerkiksi sitä, missä laajuudessa ja millaisten tapahtumien kautta kirkko on ensi vuonna mukana Suomi-Areenalla.

Aivan viime kesän laajuuteen ei silti tällä kertaa päästä, koska kirkko ei nyt ole mukana pääjärjestäjän roolissa.

Työryhmä päättää aikanaan myös kirkon teemasta Suomi-Areenalla. Alustavissa keskusteluissa ovat esillä olleet ensi vuoden syksyn seurakuntavaalit sekä sovinto viitaten vuoden 1918 tapahtumiin.

Keski-Pori tiekirkkojen ykkönen yhtymässä

Pyhän Ristin kirkko Raumalta on yltänyt ai-noana satatuntalaisena kirkkona tiekirkkojen kymmenen kärken menneen kesän tilastoissa. Tuloksena oli hopeasija yhteensä 22 452 kävijällä.

Porilaisista kirkoista suosituin oli Keski-Porin kirkko 26. sijalla ja kävijämäärällä 2 173. Seuraava porilainen kirkko listalla on Porin ortodoksinen kirkko, joka löytyy sijalta 47 kävijäluvulla 1 031.

Turun tuomiokirkko komeilee vuodesta toiseen lippulaivana Tiekirkkojen kävijämäärässä. Tuomiokirkossa vieraili menneen kesän aikana reilut 62 000 kävijää.

Avoinna olleista 265:stä tiekirkosta 139 laski kävijänsä. Kävijöitä kertyi näihin yhteensä 286 998. Tilastoitujen tiekirkkojen keskimääräinen kävijämäärä on noin 2 000 kävijää/kirkko.

Lyhyellä varoitusajalla uskonpuhdistajan rooliin

Martti Lutheria esittävä Joonas-Petteri Nieminen kokee viehtymystä ristiriitaisten henkilöahmojen tulkitsemiseen.

Joonas-Petteri Nieminen odottaa sitä, että voisi rakentaa näyttämölle uskottavan tulkinnan Martti Lutherista.

Syyskuun loppupuolella ohjaa ja Matti Mäntylä otti yhteyttä porilaiseen freelancer-näyttelijään Joonas-Petteri Niemiseen ja kysyi tätä *Martti Luther – Villikarju viinitarhassa* -näytelmän nimirooliin.

Aikaa miettimiseen ei ollut paljoa. Edellinen esittäjä oli joutunut luopumaan roolista terveyssyistä, ja korvaaja tarvittiin nopeasti tilalle.

Kaiken kaikkiaan minun oli helppoa suostua, kieltäytyminen ei käynyt mielessäkään. Kun saimme Mäntylän kanssa sovittua aikataulun, lähti kaikki rullaamaan eteenpäin.

Särmää löytyy

Aivan alkuvaiheessa näytelmän harjoituksia on pari kertaa viikossa, mutta loppua kohden lähes päivittäin. Roolinsa tiimoilta Nieminen on myös käynyt useita keskusteluja ohjaajan kanssa, jota itse pitää tarkkana miehenä.

Nieminen tunnustaa, että hänen tietämyksensä Martti Lutherin elämästä ja persoonasta on tähän saakka rajoittunut peruskoulun oppimäärään. Nyt uudessa tilanteessa hän onkin sukeltautunut nettiin saadakseen kaiken tarpeellisen tiedon uskonpuhdistajasta.

”Lutherista löytyy juuri sitä särmää ja ristiriitaa, mitä itselleni merkittävässä rooli-hahmossa onkin oltava.”

Luther on ollut erittäin vankka mielipiteissään ja nuorena jopa kiivas. Hänestä löytyy juuri sitä särmää ja ristiriitaa, mitä itselleni merkittävässä rooli-hahmossa onkin oltava. Niinpä haluan tehdä rooliin niin hyvin kuin mahdollista.

Tämä on ensimmäinen kerta, kun Nieminen tulkitsee historiallista henkilöä.

Mukana on paljon näyttelijöitä ja tanssijoita ja me kaikki yritämme kiekkoa samaan maaliin. Uskon, että saamme yhdessä rakennettua hyvän fiiliksen.

Kaaren rakentamista

Moni saattaa muistaa Niemisen viime keväänä Porissa esitetyn *Tunte-maton sotilas* -näytelmän alikersantti Mäkilän roolista.

Mäkilä oli mielestäni komp-anian väepelinä mahdolltomassa paikassa, kun jaettavaa ei ollut. Häntä oli kiva näyttellä alusta loppuun. Itse haluan aina, jos suinkin mahdollista, rakentaa henkilöahmoa varten tietyn kaaren. Silloin tulkin-ta on helpompaa.

Niemisestä oli todella hieno kokemus osallistua hyvän tiimin mukana tällaisen ison produktion tekemiseen.

Kolmeen ja puoleen kuukauteen mahtui 65 näyttöstä.

Ryhmähenki ja ryhmäytymisen onnistuivat hyvin. Minulle *Tunte-maton sotilas* on ollut yksi uran hienoimmista kokemuksista, joka lisäksi poiki nipun ystävyysuhteita.

Häilyn rooli kolahti

Myös kesäteatterissa Nieminen on hankkinut kannuksia. Hän nimitti

täin tulkitse vuonna 2011 Nakkilan kesäteatterissa *Häijyt*-näytelmässä pahantekijää Jussi Murikkaa, joka ei vankilasta vapautumisen jälkeen enää kykene sopeutumaan yhteisöön.

Nieminen nimeää Murikan tämän rosoisuuden vuoksi yhdeksi haaveroolikseen.

Onko Niemisellä vielä muita haaverooleja?

— Maria Jotunin *Huojuvan talon* narsistisen keskushenkilön Eero Markun esittäminen kiehtoo minua kovasti ja toivon, että saisin sen josain vaiheessa tehdäkseen.

MATTI KUHNA
KUVA: RAINO SALMIJARVI

Fakta

Joonas-Petteri Nieminen

- Syntynyt Porissa 1985.
- On ollut äitinsä Anne-Mari Liukkonen-Söderdahlin kautta mukana teatterimaailmassa jo kuusivuotiaasta asti.
- Ollut Porin teatterin vieraileva näyttelijänä vuoden 2014 alusta alkaen.
- Luonnehdinta omasta näyttelijäprofiilistaan: intuitiivinen heittäytyjä, sukeltaa nopeasti rooli-hahmon nahkoihin ja tekee roolinsa leveällä pensselillä.

Porin Mummun Kamari on monenlaisen tekemisen verkottunut keskus, tietävät vapaaehto- ja diakoniatyöntekijä Ulla-Maija Virén (vas.) sekä vapaaehtoiset Katri Lehtinen, Terttu Ketola ja Pirjo Tikkanen. Nelikon edessä pöydällä on Mummun Kamarin vieraskirja ja laulumoniste.

Ei viimeistä käyttöpäivää

Neljännesvuosisadan toiminut Porin Mummun Kamari on kasvanut vapaaehtoistyön monikanavaksi.

Vapaaehtois- ja seniorityön diakoniatyöntekijä Ulla-Maija Virénin mielestä Porin Mummun Kamari ei saa olla mikään nettinurkka, vaan kodikas vanhan ajan kohtauspaikka, jonne jokainen halukas voi tulla käviseään ja vaikkapa liittymään mukaan vapaaehtoisiksi, jos siltä tuntuu.

Olen oppinut arvostamaan vanhaa, koska itse asun satavuotiaassa puutalossa. Sitä henkeä olen halunnut tännekin siirtää.

Osa Mummun Kamarin ihmisistä henkeä on vetäjä mukaan myös se, ettei ohjelmaa ole liian tiukka niputettua.

Satuja lapsille

Porilainen Katri Lehtinen on ollut mukana pian 25 vuotta täyttä-

vässä Mummun Kamarissa muutamaa kuukautta vaille koko neljännesvuosisadan. Käsitöistä elämäänsä sisältöä jo pitkään ammentaneen Lehtisen mukaan paikan henki on koko ajan ollut samanlainen.

Ainakin yksi puolitain hauska muisto hänellä liittyy toiminnan alkuaikoihin.

Olin täällä joskus kahvitteluvuorossa erään ystäväni kanssa ja silloin paikan päälle tuli ulkoa laita-puolen kulkijoita. He olivat sutuisia olemukseltaan ja varmaankin vähän maistissa. Kaikki meni silti hyvin.

Terttu Ketola on puolestaan löytänyt oman paikkansa kaupungin-kirjastolla satujen lukijana esi- ja alakoululaisille.

— Ikimuistoinen kerta oli se, kun osallistuin yhteispuhjoismaiseen lu-

kemistapahtumaan, jossa norjalaisen lastenkirjailijan Stian Holen *Hermannin kesä* luettiin kaikilla samalla kellonlyömällä. Minun mielestäni meillä vapaaehtoisilla ei voi olla viimeistä käyttöpäivää, hän naurahtaa.

Ketolan tavoin myös Pirjo Tikkanen on kirjastomummun roolissa osallistunut satujen lukemiseen muidenkin vapaaehtoistehävien ohella.

Ei pakolla

Virén sanoo huomanneensa, että monet arastelevat tulla Mummun Kamarille siksi, jos siellä joutuu heti töihin.

— Tuo on aiheeton pelko, sillä ketään ei täällä pakoteta mihinkään. Vapaaehtoisiksi haluavat voivat lait-

taa nimensä listoihin sen mukaan kuin heillä on aikaa ja halua osallistua yhteiseen tekemiseen.

Siltä varalta, että joku kysyy, aikooko Mummun Kamari laajentaa toimintaansa, Virén suunnittelee vastaavansa, että siinä tahdissa kuin uusia tekijöitä saadaan mukaan.

TEKSTI JA KUVA: MATTI KUHNA

Porin Mummun Kamari viettää 25-vuotisjuhliaan 16. marraskuuta klo 12.00 alkaen Porin seurakunta-keskuksen 1. kerroksessa kakkukahvien merkeissä. Illalla 2. kerroksessa klo 18.30 alkaen pidettävässä tilaisuudessa esiintyy muun muassa Aikamiehet-lauluyhtye.

Fakta

Mummun Kamari

- Perustettu Porissa 16.11.1992.
- Porin ev.lut. seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön alainen diakoniatyön toimipiste.
- Idean äiti on porilaislähtöinen Maarit Tammisto, Tampereen Mummun Kamarin nyt jo eläköitynyt vetäjä.
- Vakituiset tilat Porin seurakuntakeskuksen alakerrassa.
- Kävijöitä vuosittain 7 000 – 9 000.
- Tarjonnasta löytyy muun muassa leivontaa, käsitöitä, askartelua, laitosvierailuja, ulkoilutusta ja Leskien klubi.
- Lisää tietoa toiminnasta löytyy www-osoitteesta kirkkoporissa.fi/ mummunkamari. Sivut myös Facebookissa.

Villikarju jälleen näyttämöllä

”Koko Eurooppa kulki lopulta Lutherin jäljissä.”

Ensi kertaa uskonpuhdistaja Martti Lutherista kertova näytelmä *Martti Luther – Villikarju viinitarhassa* esitettiin Teljän kirkossa neljä vuotta sitten. Aluksi projektikoordinaattori Tuula Pulkkinen arveli, että esitys ei vedä väkeä.

Suntio oli eri mieltä. Hän sanoi, että odotahan vain, kaikki eivät mahdu sisään. Lupasin tarjota hänelle kakkukahvit, jos niin käy, Pulkkinen hymyilee.

Suntio saikin lusikoida kakkua kaksin käsin, sillä kirkon ovet jouduttiin sulkemaan kolme kertaa. Seivät tulivat vastaan. Katsojia tuli bussilasteittain myös Porin ulkopuolelta.

— Lutherin persoona luultavasti vetää, mietti Pulkkinen.

Kuvaava kommentti

Pulkkinen muistelee, että esimerkiksi kirkkohistorian luennolla Lutherista sai melko silotellun kuvan.

— Luther oli perheenisä ja musiikkimies, monilahjakas persoona. Hänessä oli uskottomasti särmää. Näytelmässä tuodaan esiin juuri näitä puolia, Pulkkinen kertoo.

Hän pohtii näytelmässä kuultavaa Lutherin kommenttia: ”Tämänpäkö minä sain aikaan?”

— Tämä on käsikirjoittajalta todella hyvä kommentti. Tuolloin Luther ei todellakaan tiennyt, mitä saisi

aikaan. Kuinka hän mahtaisi kommentoida asiaa tänään?

Tämä rohkea mies tuomitsi katolisen kirkon aneakaupan ja mursi selibaatin avioitumalla luostarista paenneen nunnan Katharina von Boran kanssa.

— Koko Eurooppa kulki lopulta Lutherin jäljissä, toteaa Pulkkinen.

Työtä vapaaehtoisvoimin

Loka-marraskuun vaihteessa reformaatoin merkivuoden kunniaksi jälleen esitettävä näytelmä viedään läpi lähes kokonaan harrastajajäsen voimin. Uskonpuhdistuksen vuosipäivän tienoilla paluun tekevissä näytelmässä on mukana mittava vapaaehtoisjoukko.

Näytelmässä esiintyvät projektitalajalla vahvistettu Teljän Kamarikuoro, soitinyhtye ja Viittomakuoro Käskikäin, jolla on samalla informatiivinenkin tehtävä oman kulttuurinsa suhteen. Vahvan sävöyksensä antaa myös Liisa Nojosen tanssikoulun ryhmä.

Entisin voimin

Esityksessä hyödynnetään pitkälti aikaisempaa materiaalia. Näyttelijätkin ovat pääosin samat.

— Ohjaajan mukaan hyvänä puolena tässä on se, että kun kokonaisuus on jäsentynyt jo vuosia sitten, hahmoja pystyy vielä syventä-

mään, toteaa Pulkkinen.

Pulkkisella tämä kaikki on ollut alusta saakka mielenkiintoista, opin paikka.

Hän toivoo, että näytelmälle tulisi runsaasti katsojia.

— Toivottavasti katsojat kokevat tämän mielekkäänä historian kertauksena. Tässä on tehty paljon töitä. Kaikki ovat laittaneet itsensä likoon, sanoo Tuula Pulkkinen.

KUKKA-MAARIA CLEVE
KUVA: ARTO ERIKSSON 2013

Fakta

Villikarju Viinitarhassa

- Näytelmä kertoo uskonpuhdistaja Martti Lutherin elämästä.
- Käsikirjoittanut Harri Raitis ja ohjannut Matti Mäntylä.
- Esitettiin ensi kertaa Teljän kirkossa syysyllä 2013.
- Tämän syksyn esitysajat: Ensiltä su 29.10. klo 16. klo 13 ja 19, ti 31.10. klo 10 ja 19, ke 1.11. klo 13 ja 19 sekä to 2.11. klo 13 ja 19.

Keväällä luvassa matka Nepaliin

Ensi keväänä 13.-26. maaliskuuta järjestettävällä matkalla tutustutaan Nepal kristilliseen elämään sekä Katmandussa että Nepalissa maaseudulla.

Nepalissa ryhmää opastavat Suomen Lähetysseuran työntekijät. Samalla on myös tarkoitus tutustua heidän työhomoihin.

Matkan hinta on 1 300 euroa, mikä sisältää edestakaiset lennot, majoituksen aamupalalla ja päivällisel-

lä sekä sisäisen lennon.

Lisätietoja antaa Keski-Porin seurakunnan kappalainen Pasi Virta, p. 0400-309 790 tai pasi.virta@evl.fi.

Paneeli reformaation merkki-vuoden tiimoilta

Millaisia ulottuvuuksia reformaatioilla, kehityksellä, rauhalla, globaaliudella ja ihmisoikeuksilla on ja mite n

ne näkyvät arjessa? Näitä kysymyksiä pohditaan Porin seurakuntakeskuksessa torstaina 23. marraskuuta klo 17.30 alkaen viidennessä kerroksessa pidettävässä keskustelutilaisuudessa.

Panelisteiksi ovat lupautuneet Kirkon Ulkomaa- ja Vastuu- ja Kehityksenjohtaja Tarja Kantola sekä Porista kirkolliskokousedustaja, kasvatustieteen tohtori Harri Saine, kirkolliskokousedustaja ja Keski-Porin kappalainen Tuija Kruus. Virikepuheen puolesta Teljän kirkko-herra Kaisa Huhtala.

Tilaisuuden järjestävät Reformaatoin merkivuoden 2017 vastuuhenkilöt sekä Suomi 100 –työryhmä.

Veteraanilaulajilla viimeinen konsertti

Porin Sotaveteraanilaulajat ja Porin Mies-Laulun Seniorikuoro Vaarinen järjestävät Porin seurakuntakeskuksessa lauantaina 21. lokakuuta klo 15.00 alkaen Lauja Suomesta -yhteiskonsertin.

Konsertin tavoitteena on juhlistaa Suomen satavuotista itsenäisyyttä ja sitouttaa aktiivisia mieskuorolaulun harrastajia jatkamaan sotaveteraanien perinnekulttuurin perinnettä ja siihen liittyvien laulujen vaalimista, sillä kyseessä on Porin Sotaveteraanilaulajien viimeinen konsertti.

Yksinlauluja esittää Esko Mattila. Säestäjinä toimivat Juhani Romppanen ja Sakari Ahvenniemi. Konsertin musiikki koostuu tunnetuista mieskuorolauluista, kansanlauluista sekä sotaveteraanien perinnetulauista.

Otavan Kruunu

Kirjastokortteliin, Otavankadun ja Länsipuiston kulmaan elokuussa 2019 valmistuva kahden talon uusi kohde.

Porin suurin vuokra-asuntoesittely ke 29.11.2017 SAMKin Agora-salissa. Ilmoittaudu info-tilaisuuteen www.porinyhasunnot.fi tai toimistollamme Annankatu 8. Otavan Kruunu odottaa, tervetuloa!

PORIN YH-ASUNNOT
- Kaupungin rakentaja -

Annankatu 8, Pori
Puh. 02 623 4450
www.porinyhasunnot.fi

PORIN NUOHOUK PALVELU

Suoritamme myös kaikki ilmastointipuhdistukseen liittyvät työt, omakotitaloista toistuvasti.

Pyydä tarjous paikalliselta tekijältä 30 v. kokemuksella!

Nuohoojamestari Mika Tuovinen
p. 0400 535 333
WWW.PORINNUOHOUK.PALVELU.FI

Täydellistä hautausalan palvelua. Kuljetukset kaskialle. Muistotilaisuudet, sidontatyöt.

Puh. (02) 635 1160
Vesa Viitala 050 569 3653

Hautausuimisto
ANNA VIITALA OY
Uusikirkkokuja 40, PORI

KAIKKEA KIVAA KOTIIN KEITTIÖTUNING

WWW.KEITTIOTUNING.FI

Ilmoittaja, ota yhteyttä.
Ilmoitusmarkkinointi Pirjo Teva
040 680 4057
pirjo.teva@kotimaa.fi

HAUTAKIVET
YM. KIVIALAN TYÖT
SUORAAN KIVIVEISTÄMÖLTÄ
KYLÄSAARESTA
AK-KIVI
Kiviveistämötie 39, 28760 Pori
puh. 02-6486075 www.ak-kivi.fi

Joulu tulee! Anna Alinan siivota!

Nauti itse virkeänä joulusta ja sen tulosta. Alina hoitaa valmistelut. Siivoukset, leipomiset, ruokien teko, asiointiapu... Joulun tuntu ja tuoksu helposti kotiin! Muista myös lahjakortti!

Alina Pori
Puh. 044 455 6500
elina.palomaki@alinahoviatimi.fi
www.alinahoviatimi.fi

Alina Kotona paras

Diakonialaitoksen Hautauspalvelut

Pori, Eteläpuisto 10 (02) 632 7011
Ulvila, Lauttaranta 5 (02) 538 9090
Kartanon Kukka, Härmäntie 2, Pori (02) 646 9001
Luvian Kukka (02) 558 1364
Kukkakauppa Meriheinä, Merikarvia 044 373 6046

WWW.PDL.FI

Rantasen HAUTAUSTOIMISTO

Luotettavaa ja ammattitaitoista hautauspalvelua vuodesta 1978

Itäpuisto 12 Pori p. 02 6332 707 www.rantasenhautaustoimisto.fi

SATAKUNNAN HAUTAUSTOIMISTO

Satakunnan Hautausuimisto Oy
Eteläpuisto 19, 28100 Pori
p. (02) 6415 131
(24h) 045 1334 840
www.satakunnanhautaustoimisto.com

Taivaallista tanssia

Porissa kokoontuvassa gospellattariyhtyeessä voi jokainen opetella hyväksymään itsensä juuri sellaisena kuin on.

Gospellattarin rytmeissä on tunnelmaa. Eturivissä ohjaaja Riikka Lähden (vas.) tahdissa liikkeitä opettelemassa Maija Hannonen, Heli Lukka ja Riitta-Maija Järvi, takarivissä Marjukka Palomäki, Tiia Syrjänen ja Suvi Tukkiposki.

Fakta

Gospellattarit Porissa

- Tanssiyhtye, viralliselta nimeltään Gospel-lattarit™, käynnistyi keuhällä Porin NNKY:n ja Keski-Porin seurakunnan yhteistyönä.
- Tanssimuoto syntyi Tampereen NNKY:n vuonna 2007 aloittamien tanssien pohjalta.
- Tanssitunnit torstaisin klo 17.30-18.25 Mikonkatu 8:ssa.
- Kokeilukerta ilmainen.
- Lisätiedot: gospellattarit.pori@gmail.com tai p. 040-827 9004.

Tanssintuntia tahdittaa kristillinen latinalaismusiikki. Treeniin yhdistetään alku- ja loppurukous. Matalan kynnyksen tanssitunnit sopivat kaikenikäisille, -näköisille ja -kokoisille naisille. Täydelliseksi tanssijaksi ei tarvitse tulla. Tunneilla edetään rauhallisesti.

Rytmi, liike ja armollinen ihmiskäsitys. Kristillinen sanoma on mukana musiikissa ja ajatus siitä, että naisena kelpaan tällaisena kuin olen, tiivistää Porin lattaritanssiryhmän ohjaaja, fysioterapeutti Riikka Lähde tanssintuntien idean.

Ilon kyynleet

Riikka Lähde lähti vuosia sitten gospellattarit-leirille Kariskuun.

— Koin olevani oikeassa paikassa. Tanssissa tuli niin hyvä olo, että ilon kyynleet tippuivat silmäkulmasta. Halusin samaa omaan arkeeni. Koska Porissa ei ollut ohjaajaa, päätin itse lähteä ohjaajakoulutukseen, Lähde muistelee.

Gospellattareissa on vertaisohjaajat. Tavallinen harrastaja voi koulutuksen kautta ryhtyä ohjaajaksi. Tähän mennessä gospellattareita on Porissa tanssinut lähes 30 naista.

”Olen Jumalan armosta hyväksytty juuri tällaisena.”
tanssiryhmän ohjaaja Riikka Lähde

Gospellattareissa opittelen hyväksymään itseni. Epätäydellisyydestäni huolimatta olen Jumalan armosta hyväksytty juuri tällaisena: raväkkänä, äännekkäänä ja iloisena, mutta myös silloin, kun en jaksa, kun kaupasta ei löydy oman kokoisia tanssishousuja ja tahdon vähän murjottaa. Opettelen myös ajattelemaan muita hyväksyvästi.

Parasta tässä on jaettu ilo, kuvailee Riikka Lähde.

Sykettä ja rauhoittumista

Marjukka Palomäki on ollut Porin gospellattariyhtyeessä alusta lähtien.

— Olen aina tykännyt tanssia ja usko on minulle tärkeä. Näiden asioiden yhdistelmä veti puoleensa, kertoo Palomäki.

Hän kiittelee harrastusta, jossa saa huomata omaa melko suurena sykkeen ja hien pintaan. Ilma- piiri on rento ja armollinen. Tanssitaan tanssimisen ilosta.

— Saat tanssia niillä lahoilla, jotka Jumala on luonut. Gospellattarit tarjoaa eri tasoja. Väliillä voi keskittyä peruskaskeihin, toisinaan voi haastaa itseään keskivartalon hallinnan hienosäätöön. Rukoukset ovat ihana tapa rauhoittua kiireen keskellä, sanoo Marjukka Palomäki.

TEKSTI: KUKKA-MAARIA CLEVE
KUVA: RAINO SALMUIÄRVI

Fakta

Porin NNKY

- Syntyi 1902.
- Toiminta lakkasi virallisesti vuonna 1991 ja on nyt käynnistetty uudelleen.
- Kehittelee erilaisia ryhmiä ja vertaistukea.
- Uudet toimijat ja ideat tervetulleita.
- Lisätiedot: puheenjohtaja Katariina Yrjökoski, p. 040 359 4643 tai katariina.yrjonkoski@motivire.fi.

Porin NNKY on herätetty taas henkiin

Porin Nuorten Naisten Kristillisen Yhdistyksen NNKY:n toiminta käynnistettiin viime syyskuun alkuun. Gospellattareiden lisäksi on viritetty monenlaista muuta tarjontaa.

Puheenjohtaja Katariina Yrjökosken mukaan ITU-tukityössä on tiimi valmiudessa tukemaan yksin lasta odottavia äitejä. Eräs

jäsenlähetoine idea on Tee- ja Kirjapiiri Sivumaku, jossa maistellaan erilaisia teelajikkeita ja luetaan kirjoja, joista keskustellaan tapaamisissa.

Kamatat Äidit – vertaistukiryhmä murrosikäisten äideille starttaa alkuvuodesta. Siihen on koulutautunut kaksi ohjaajaa NNKY-liiton projektipäällikön koulutuksessa.

— Tarjolla on mahdollisuus koulutautua vapaaehtoistyöhön ITU-projektiin ylätysraskauksen tukihenkilöksi, Yrjökoski luettelee.

Jäseniä yhdistyksessä on nyt noin 25. Yrjökoski haluaa innostaa uusia ideoita mukaan. Hän toivottaa asiasta kiinnostuneet lämpimästi tervetulleiksi NNKY:n toimintaan.

Lukumaraton Uudesta Testamentista

Länsi-Porin kirkolla järjestetään Uuden Testamentin raamatunlukumaraton lauantaina 28. lokakuuta. Maraton aloitetaan kello 9 ja lopetetaan kello 18.

— Voit tulla hetkeksi hiljenty-mään ja kuulemaan Jumalan sanaa, miten sinulle sopii parhaiten päivän aikana, Länsi-Porin seurakunnan seurakuntapastori Tanja Häkkinen toteaa.

Lukijoina toimivat Länsi-Porin kirkon sekä Porin Teljän seurakunnan työntekijöitä, maallikoita sekä raamattupiiriläisiä.

Simojoet konsertoivat

Pekka ja Arja Simojoki esittävät Avaralle paikalle -konserttina tiistaina 1. marraskuuta kello 18 Länsi-Porin kirkolla. Illan juontaa kirkkoherra Mika Kyytinen.

Konserttiin on vapaa pääsy, ja siellä kerätään kolehti Sansale, Pekan uuden, farsinkielisen levyn levytykselle.

Porilainen Returned Maata Näkyvissä -festareilla

Porilainen rankemman gospel-musiikin yhtye Returned esiintyy tänä vuonna toistamiseen Maata Näkyvillä -festivaaleilla Turun Messukeskuksessa perjantaina 17. marraskuuta.

— Viime vuonna esiinnyimme Turussa ensimmäisen kerran, ja tupa oli täynnä väkeä. Olemme innoissamme tämän vuoden keikasta, ja haluamme saada aikaa vielä paremman shown kuin viime vuonna, yhtyeen laulaja-kitaristi Joona Kaattari kertoo.

Valtionsilta valaistetaan Valoa on -kampanjassa

Porin seurakuntayhtymän nuoret osallistuvat valtakunnalliseen Valo-kampanjaan valaisemalla Valtionsillan alla kulkevan tunnelin sunnuntaina 5. marraskuuta klo 18-20 väliseksi ajaksi. Tarjolla on teetä ja pientä ohjelmaa.

Tapahtuman on tarkoitus muistuttaa toivosta ja kirkon keskusteluvuon kanavista.

Retki Turkuun Kristuspäivään

Turkuhallissa pidettävään valtakunnalliseen Kristuspäivään järjestetään retki Porista lauantaina 2. joulukuuta. Tapahtumassa rukoillaan yhdessä Suomen ja kaikkien tässä maassa asuvien puolesta.

Lähtö kello 9.00 Pihlavan kirkko, klo 9.15 Länsi-Porin kirkko, Seurakuntakeskus klo 9.25, uimahallin pysäkki klo 9.30 ja Teljän kirkko klo 9.35. Lähtö Turkuhallilta paluumatkalle klo 20.

Hinta 30 euroa sisältää kuljetuksen lisäksi Kristus-päivän pääsylipun. Ilmoittautuminen kirkkoporiissa.fi ja ”Tapahtumat” ja ”Ilmoittaudu tapahtumiin.” Lisätietoja Jarkko Willmanilta, p. 0400 309 786.

Tunne kirkkosi.

Tilaa Kotimaa opiskelijalle!

Kotimaa tarjoaa yleissivistävää tietoa ja kirkollista sisältöä, josta on hyötyä opinnoissa. Tilaa hyödyllinen lahja lapselle, lapsenlapselle, kummilapselle – opiskelijalle, joka haluaa ottaa tuntumaa tulevaan työelämään.

TILAUSKORTTI

Kyllä kiitos! Haluan opiskelijatilausten ☐ itselleni ☐ lahjaksi.

☐ Tilaan Kotimaa-lehden määrälläkkaisena tilauksena 4 kk 29,- (norm. 45,-).

KOTIMAA

Vastauslähetyksen
Tunnus 5001582
00003 Vastauslähetyksen

TILAAJA/MAKSAAJA

Nimi _____ 8/27.2017
Osoite _____
Postinumero ja -toimipaikka _____
Puhelin _____
Sähköposti _____

SAAJA, JOS ERI KUIN MAKSAAJA

Nimi _____
Osoite _____
Postinumero ja -toimipaikka _____

Kotimaa-lehti 4 kk vain 29€ (norm. 45€)

TEE TILAUS HALUAMALLASITAVALLA > Postilaus kortti, postimaksu on maksettu puolestasi. > Soita 020 754 2333 > Tilaa verkosta: www.kotimaa.fi/tarjous

Oman tiensä kulkija

— Ihminen käy koko ikänsä vuoropuhelua jonkin korkeamman kanssa riippumatta siitä, uskoo hän Jumalaa vai ei, näyttelijä Kari Hakala arvioi.

Synnyinseudulleen
Poriin palannut
näyttelijä Kari Hakala
on halunnut
uravalinnoissaan olla
itselleen rehellinen.

Raamatun tekstit saavat ilmai-
suvoimansa vahvoista emoo-
tioista, joita Lähi-idän ihmis-
ten arki on täynnä, toteaa porilainen
näyttelijä **Kari Hakala**.
— Esimerkiksi palestiinalaisis-
sa hautajaisissa surevat ihmiset huu-
tavat kovaan ääneen. Samoin monet
juutalaiset laulat ilmentävät vahvaa
tunnepohjaa.
Hakala näkee suuren ristiriit-
dan Raamatun kansojen ja suoma-

laisen tunneilmaisun välillä.

— Miksei Lähi-idästä tuttua tun-
neilmaisua voitaisi käyttää enem-
mänkin Raamatun tekstejä tulkit-
taessa? Tekstit saavat kuitenkin voi-
maa alkuperäisestä viitekehyksestä.
Itselleni asiat avautuvat tunnekielen
kautta.

Läpitunkeva Raamattu

Raamatun tekstejä jo vuosikym-
meniä tulkinnut Hakala itse haluaa
kunnioittaa viitekehystä omassa töis-
sänsä.

— Tämän tiimoilta olen luonnol-
lisesti myös varautunut ottamaan
vastaan kritiikkiä. En myöskään aio
tinkiä tavastani ymmärtää asioita.

Hakala pitää aikoinaan tulkitse-
maansa Shakespearen Hamletia
yhtenä mieleenpainuvimmista roo-
leistaan.

— Olen hämmästelty siitä, miten

paljon Raamatun vaikutus on hei-
jastunut maailmankirjallisuuteen,
myös Hamlettiin. Raamattu tunkeu-
tuu vahvasti ihmisen olemassaolon
syvimpiin kerroksiin, vaikka joiden-
kin mielestä kyseessä on vain satu-
kirja.

**”Raamattu
tunkeutuu vahvasti
ihmisen olemassaolon
syvimpiin kerroksiin,
vaikka
joidenkin mielestä
kyseessä on
vain satukirja.”**

Itselleen uskollinen

Hakalalle itselleen Raamatun teks-
teistä läheisin on *Saarnaaja*, mutta
myös psalmit ja Jobin kirja puhutte-
levat häntä.

— Kaikkien noiden tekstien
kautta olen käynyt vuosien aikana
läpi omaa teologiaani. Vanhan testa-
mentin teksteissä on ihmisestä ker-
rottu kaikki.

Suuren yleisön parhaiten *Metsa-
lat*-sarjan Erkinä tuntema Hakala
on mielestään aina ollut marginaa-
lissa, mitä hän myös pitää omana
osanaan.

— Tämä rebellisyys itselleni on
samalla merkinnyt myös sitä, että
olen kieltäytynyt monista ns. kulta-
lautasista.

Tärkeä Kallo

Tänä vuonna Hakala on saanut jul-
kisuutta Mäntyluotoon avaamal-
aan Kallon Loisto -kahvilalla, jonka
lupa-asioista hän on joutunut käy-
mään kissanhännänvetoa sen lisäk-
si, että kylmät säät ovat haitanneet
kahvilan myyntiä.

— Koko prosessi on ollut sellai-
nen luonnonilmiö, jolle en osannut
tehdä mitään. Ilmeni, että 70 pro-
sentin mielestä kahvilahanke on hy-
vä juttu, 20 prosentille se oli saman-
tekevää ja 5-10 prosenttia vastusti si-
tä ehdottomasti.

Hakalan itsensä mukaan hänen
vaikuttimiaan kahvila-asiaassa on
turha tutkailla minkään suurennus-
lasin kautta.

— Olen jo lapsesta asti ollut kiin-
tynyt Kalloon ja olen vain yksinker-
taisesti halunnut perustaa kahvilan
noin hienoon paikkaan. En aio luo-
vuttaa, vaan katson tämän asian lop-
puun.

Uusia ideoita

Hakalan mielestä hänen itsensä täy-
tyy olla vähän hullu, kun käynnisti
kahvilahankkeen.

— Samalla pitää kuitenkin
muistaa, että porilaiset itse
arvostavat Kalloa tosi paljon.
Paikkaa voi ja pitää kehittää
edelleen ja sinne olisi hyvä saada
kaikkea mukavaa ja pienimuotoista.
Kalloa on esimerkiksi kysytty jo
vihkipaikaksi, ja asiasta on sen
tiimoilta keskusteltu muutaman
papin kanssa.

Kahvilakohun nyt vähän
rauhoituttua Hakala myöntää, ettei
näköjään ainakaan itse ole profetta
omalla maallaan.

— Jos haluaa saada jotain todella
kovaa aikaan, kannattaa mennä

Fakta

Kari Hakala

- Syntynyt Porissa 1953, vietti lapsuutensa Ruosniemen Viikissä.
- On saanut koulutuksensa Tampereen yliopiston näyttelijäkurssilla (1973–1977).
- Esitti pitkään näytelmää Markuksen evankeliumi, joka on kolmetuntinen yhden miehen monologi. Paavo Liskin ohjaamassa näytelmässä Hakalalla oli kaikkiaan 77 eri roolia.
- Toiminut televisio- ja teatterinäyttelijän töiden lisäksi ohjaajana, teatterinjohtajana, linja-autonkuljettajana ja yrittäjänä.
- Tekee toisinaan keikkatöitä Porin teatterissa.
- Eronnut.
- Palasi synnyinseudulleen Poriin alkuvuodesta 2016.

Raumalle. Siellä ideat otetaan vas-
taan eri tavalla.

Rikkaita ihmissuhteita

Pyhäinpäivän läheisyys saa Hakalan
myös miettimään itselleen läheisiä
ihmisiä ja omaa suhdettaan heihin.
— Itsekutakin heistä voi tarkas-
tella siltä kannalta, millaisia asioita
he ovat tuoneet omaan elämäni. Jo-
kaisella on ollut oma tapansa tehdä
asioita ja tuoda sen kaiken esiin. Jo-
kaisella on myös ollut oma rikkau-
tensa.

Taannoin äkillisesti menehtynyt
näyttelijä **Antti Majanlahti** oli Ha-
kalan ystävä, jonka hän oli tuntenut
Majanlahden lapsuudesta asti. Ha-
kalat asuivat silloin Majanlahtien
vuokralaisina.

— Muistan aina hänen äänen-
sä, vilkkautensa ja elämänhalunsa
ja myöhemmin avoimen miehisyy-
tensä. Voin sanoa oppineeni häneltä
monia asioita. Tästä kaikesta minul-
la kumpuaa hänen muistonsa suuri
kunnioitus.

TEKSTI: MATTI KUHNA
KUVAT: RAINO SALMIJÄRVI

Hänelle, jota ei tullut

Porin Vanhalle hautausmaalle on pystytetty paikka, missä voi surra lastaan, joka jäi saamatta.

Vuosien odotus on täyttynyt niillä lapsetto-
muudesta ja keskenmenoista kärsineillä po-
rilaisilla, jotka ovat kaivanneet omaa muis-
topaikkaa.

Porin Vanhalle hautausmaalle vesitornin juu-
ren tienoille on nimittäin juuri saatu muistokivi,
joka pystytettiin paikalleen alkuvuodesta. Paikka
on samalla ristitty Tyhjän sylin muistopaikaksi.

Teljän kirkkoherran **Kaisa Huhtalan** mukaan
kaikki lähti liikkeelle noin puolitoista vuotta sit-
ten, kun eräs seurakuntalainen otti häneen asian
tiimoilta yhteyttä.

— Hanke laitettiin saman tien vireille ja myös
hautauspalvelut saatiin tähän heti mukaan. On
erittäin tarpeellista, että lapsettomuudesta kärsi-
vät voivat halutessaan voivut surra tilanteessa, jos-
sa hautapaikkaa ei ole olemassa.

Teljän silloinen seurakuntapastori ja nykyinen

Tyhjä syli sijaitsee hautausmaalla muisto-
kivien tekana.

**”Näiden asioiden taustalla
on monella
todella kipeitä muistoja.”**

Näkyvälle paikalle

Suunnitteluvaiheessa oli selvää, että muistopaikka
haluttiin näkyvälle ja helposti löydettävään koh-
taan hautausmaalla, kertoo ylipuutarhuri **Sari Sa-
low** Porin evlut. seurakuntayhtymän hautauspal-
veluista. Sijoituspaikaksi valikoitui alue muistoki-
vien takaa vesitornin liepeiltä.

Lapsettomuudesta ja keskenmenoista kärsivät
voivat esimerkiksi viedä sinne kynttilöitä.

— Uskomme, että tälle on tilausta, koska näi-
den asioiden taustalla on monella todella kipeitä
muistoja, Salow arvioi.

Kiven kustansi paikalle hautauspalvelut.

Salowilla ei ole tietoa siitä, aiotaanko Tyhjän
sylin muistopaikalla järjestää erityinen paikan
vihkimistilaisuus yleiseen käyttöön.

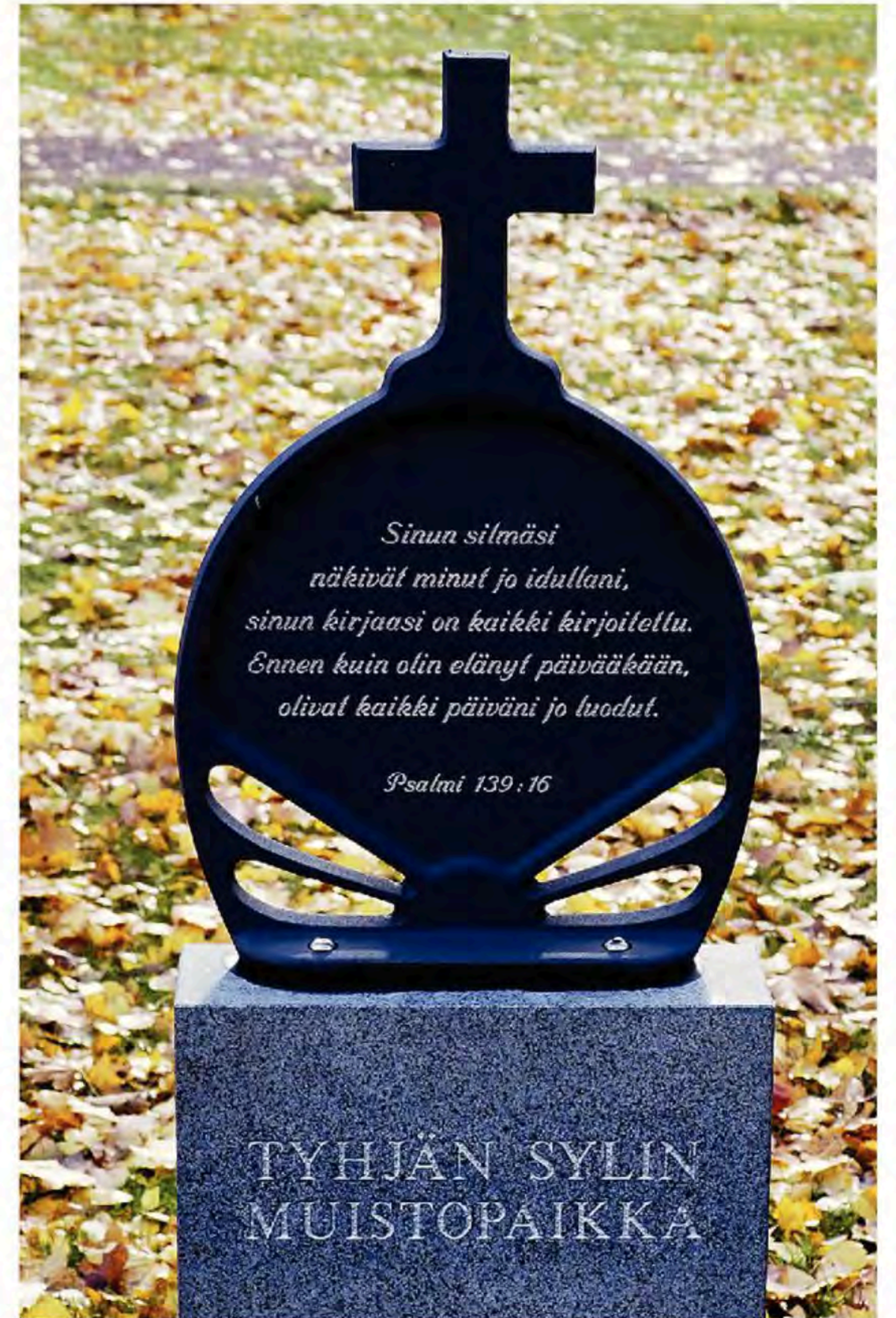
Apua tarjolla

Simpukalla on vastaavia muistopaikkoja myös
muualla Suomessa. Tällä hetkellä niitä löytyy esi-
merkiksi Tampereelta ja Turusta.

Tahattomasta lapsettomuudesta kärsivien Sim-
pukka on valtakunnallinen järjestö, joka tarjoaa
lapsettomuudesta kärsiville muun muassa vertais-
tukea.

Porin evlut. seurakuntayhtymän seurakunnis-
sa on vuosien aikana järjestetty Tyhjän sylin mes-
suja aina silloin tällöin.

TEKSTI: MATTI KUHNA
KUVAT: RAINO SALMIJÄRVI

Tyhjän sylin muistopaikalla lohtua on tarjolla muun muassa raamatunjakeen
muodossa.

Radio Dein 20-vuotisjuhlakiertue Porissa

”Vellu” Ketola ja
Olli Lindholm kertovat
kutsumuksensa
löytämisestä.

Radio Dei toteuttaa 20. juhla-
vuotensa kunniaksi viidellä
paikkakunnalla *Ilta Lauran*
kanssa -talk show -kiertueen tee-
malla ”Ainut elämä”. Porissa juhla-
vuoden talk show nähdään Kulttuuritehdas
Kehräämön lavalla keski-
viikkona 15. marraskuuta.

Toimittaja **Laura Siltala** pureu-
tuu Porissa kysymyksen elämän ai-
nutlaatuisuudesta meille annettuna
lahjana.

Miten musiikko **Olli Lindholm**,
Iso Musta jääkiekkopersoon **Veli-
Pekka ”Vellu” Ketola** ja kansanedus-
taja **Laura Huhtasaari** (ps.) ovat löy-

täneet oman kutsumuksensa? Mitä
sen toteuttaminen on heiltä vaati-
nut, mitä antanut? Minkä avulla he
ovat jaksaneet elämässä eteenpäin,
vaikka tie olisi välillä ollut kovinkin
kuoppainen?

Kehräämön lavalla keskustelun
ohella musiikilla on keskeinen rooli
Antti Kleemolan johdolla. *Ilta Lau-
ran* kanssa -talk show on ainutlaa-
tuinen liveformaatti, jossa keskuste-
lut ovat yhtä aikaa sekä syvällisiä et-
tä viihteellisiä.

Laura Siltala on juontanut omaa
talk show'taan lähes kymmenen
vuoden ajan ympäri Suomea ja Ra-
dio Deissä viikoittaista *Tunti Lauran*
kanssa -keskusteluohjelmaa.

”Ainut elämä” -illassa vieraat va-
lottavat avoimesti elämäntarinoi-
taan ja haastavat yleisöä miettimään
oman elämänsä merkitystä ja koor-
dinaatteja.

Laura Siltala vieraineen nähdään Porissa
Radio Dein 20-vuotisjuhlakiertueella.

Porilainen muusikko ja laulaja Olli Lindholm avautuu
elämästään Kulttuuritehdas Kehräämössä.

Laura Siltala & Ainut elämä – Radio Dei 20 vuotta Porissa Kulttuuritehdas Kehräämössä keskiviikkona 15.11.
klo 19. Liput: Lippu.fi 15 euroa + palvelumaksu ja tuntia ennen ovelta, mikäli paikkoja on jäljellä.

JATKOA SIVULTA 11

ta, purtavaa, yhdessäoloa. — **Poppari-illat** pe mahdollisuuksien mukaan. Yhdessä-oloa, hauskaa illanviettoa. — **Cafe Huone -illat** n. joka toinen la 18–22, 4.11., 18.11., sa-lissa. Rentoa tunnelmaa, höyryävää kahvia, viileitä virvokkeita, hyvää seuraa, paikallista gospelmusiikkia, hartauksia. cafehuone.net/info.

MATKA
Matka Nepaliin 13.–26.3.2018, tutustutaan Nepalil kristilliseen elämään, opastuksessa Suomen Lähetysseura. Matkan hinta 1300 €, sis. lennot, majoitukset, aamiaiset ja päivälliset, tied. pasi.virta@evl.fi, 0400 309 790.

Lavia

LAVIAN KIRKKO
Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10, ellei toisin mainita. Kaikki jumalanpalvelukset verkossa kirkkoporisssa.fi/tutki-uskoa: Su 22.10. Anna-Kaisa Hautala, Leena Toivonen. — Su 29.10. Srk lähetystyön pyhä, saarna Lea Honkanen, Pirkko ja Aki Tuppurainen, Hautala, Marina Hämäläinen. — La 4.11. Sanajumalanpalvelus, Hautala, Hämäläinen, sytyttämme kynttilän kaikille 5.11.2016 jälkeen kuolleille Lavian seurakunnan jäsenille ja Lavian sinutuille. — Su 5.11. Ei Jumalanpalvelusta – retki Turkuun. — Su 12.11. 18 itämessu, Anu Jokinen-Lundén, Hämäläinen. — Su 19.11. Hautala, Hämäläinen, **Luther-Villikarju viinitarhasa-näytelmä** ke 1.11. 19 Teljän kirkko, kuljetus Lavian kirkon p.palkalta. Esitys maksuton, kuljetus 5 €. Ilm. viim. 27.10. p. 044 731 0203, anna-kaisa.hautala@evl.fi
Hiljaisuuden ilta pe 3.11. 18–20.30, rukoushetki, ehtoollinen, purtavaa. Voit hiljentyä omalla tavallasi, huopa ja tyy-ny mukaan.
Yhtä matkaa – retki Turkuun su 5.11. 6.45, lähtö kirkon parkkipaikalta, 30 € sis kuljetus, museolippu, kirkkokahvit ja lounas. Ilm. viim. 3.11. srk-toimisto 044 731 0201, Anne-Maarit 044 731 0204.

SEURAKUNTAKOTI
Lähetyslounas su 29.11. Messun jälkeen.
Raamatun äärellä ma 6.11. 14, ryhmä naisille.
Miesten raamattupiiri su 9.11. Naisten hemmottelusaua ma 13.11. 18
Miesten saunailta pe 18: 20.10., 17.11., Lasse Hautala.
Kuorot: Kirkkokuoro ke 17. — **Lastenkuoro** to 15. — **Pianistit** sovitut ajat.

LAVIAN KAPPELI
Hautausmaan harvointitalkoot, kirkkopolku 18, ma-ti 23–24.10. 10–14, soppatarjoilu.

LAPSET
Avoim päiväkerho ti 9.30–11.30, srk-kodilla, ei vko 43.
Varhaisnuorten kerho ti 13.15–16.30, srk-kodin vintti, välipalat klo 13.30 ja 15.30. Kerhoon voi tulla suoraan kou-

lusta, myös klo 15 pääsevät tervetulleita. Mahd. läksyjen tekoon, ei vko 43.
Vauvakerho aikuisen ja alle 1 v. kerho, kokoonumiset srk-tiedoissa.

SEURAKUNTATOIMISTO
Avoimna ma 14–17, pe 9–12.
EU-Elintarvikkeidenjako ma 10–12: 30.10., 20.11., alakrt.

TÄMMÖSTEN TUPA
Avoimna pe 9.30–12.
Neulevakka ti 7.11. 18.

Länsi-Pori

LÄNSI-PORIN KIRKKO
Messu su ja pyhäpäivisin klo 10: Su 22.10. Munuais- ja maksasairaiden kirkkopöytä, Mika Kyytinen, Leelo Lipping, kirkkokuoro. — Su 29.10. Tanja Häkkinen, Sakari Salminen. — La 4.11. Jussi Kärmeranta, Lipping, kirkkokuoro. — Su 5.11. Nordström, Lipping, klarinetti Tarmo Lipping, kirkkohvit Hanna Lindberg. — Su 12.11. Minna Marjanemi, Lipping, Vox Cordium-kuoro. — Su 19.11. Kylväjän kirkkopöytä, saarna Jarmo Mäki-Mikkola, lit. Kyytinen.
Ystävyyden ilta su 22.10. 17, puh. Simo Korpela, musiikki Laila Lehtonen, juont. Kyytinen, tarjoilu.
Uuden testamentin lukumarat la 28.11. 9–18, ks. s. 7.
Kuin taivaisiin -konsertti su 29.10. 16, laulu Sonja Lindén, laulu ja piano Sami Nieminen, vapaa pääsy. Järj. srk. diakonia-työ.
Avaralla paikalla gospel -konsertti ke 1.11. 18, Arja ja Pekka Simojoki.
Nuorten lauluilta pe 3.11. 18, Lipping, nuorten kuoro ja bändi, Häkkinen, Länsi-Porin leiri-avustajat.
Omaisten ilta la 4.11. 17, puhe Häkkinen, S. Salminen.
Porin kamarikuoron konsertti su 5.11. 18, joht. Sanna Kuusisto, urut S. Salminen.
Kansainvälinen Majatalo-ilta to 16.11. 18.30, **Rakkauts**, kuljetus 5 €. Ilm. viim. 27.10. p. 044 731 0203, anna-kaisa.hautala@evl.fi
Ilosanoma yli rajojen su 19.11. 17 Kyytinen.

Bachilla höystettyä Lutheria Keski-Porin kirkossa

Reformaation juhlatuoteen liittyväsä iltamusikkisarjan konsertissa sunnuntaina 22. lokakuuta klo 18 alkaen esiintyvät näyttelijä Kari Hakala ja urkutaiteilija Markku Hietaharju.
He esittävät kokonaisuuden joka koostuu J.S. Bachin teoksesta *Clavier-Übung III* sekä musiikin väliin niveltäviä uskonpuhdistajia Martti Lutherin teoksista.
Clavier-Übung III sisältää muun muassa 12 uskonpuhdistuksen ajan koraalia, joiden aiheet pohjaavat Martti Lutherin *Katekismukseen*. Bach julkaisi teoksensa juhlitaakseen vuonna 1739 vietettyä Augsburgin julistuksen 200-vuotisjuhlaa.
Kari Hakalan tunnetuimpia näyttelijäntyö on kolmetuntinen, *Paavo Liskin* ohjaama yhden miehen monologi *Markuksen evankeliumi*, jossa hänellä oli kaikkiaan 77 eri roolia.
Vuodesta 1985 Hakala on ollut freelancer-näyttelijä, -tuottaja ja -ohjaaja.

Kari Hakala

Hän on työskennellyt muun muassa Kansan Raamattuseurassa ja johtanut Teatteri Albaa, jonka tarkoituksena oli tehdä teatteria, jossa olisi vahva kristillinen sanoma ja arvolutaus. Alban Hakala jätti 1993.

Markku Hietaharju

Markku Hietaharju toimii nykyään Turun tuomiokirkon urkurina sekä urkujensoiton opettajana Sibeliuksen Akatemiassa. Vuosina 1986–2005 hän työskenteli Helsingin Meilahden seurakunnassa kirkkomusikkona.

sa ke 9–10 (päiväpiiripäivinä), 8.11. — **Olotupa** pe 11–12.
Palvelupäivä ikäihmisille to 26.10. 11–14. Vertaistukea ja virkistystä, ruoka 6 €, mahd. kuljetus Länsi-Porin alueella (ruoka + kuljetus 14 €). Tied. ja ilm. Kirsi Sassiila p. 0400 309 861.
Työtupa ke 9–12, Länsi-Porin kirkko. Maton kutomista, ompelua, puutöitä yms. käsitöiden tekemistä.

KUOROT
Lapsikuoro to 16. — **Nuortenkuoro Vox Cordium** to 17.30. — **Kirkkokuoro** pe 16.30. — **Tiedot** Leelo Lipping p. 045 121 1153.

VARHAISKASVATUS
Kerhoja ei viikolla 43
Päiväkerho: vap. paik. jäljellä (3–6 v. lapsille): Marja Lehtonen p. 0400 309 818, marja.lehtonen@evl.fi.
Perhekerho: Olotuvalla ma 9.30–11.30, Piettiemen srk-talolla ke 10–12 ja Länsi-Porin kirkolla to 9.30–11.30. Maksutonta, ei ilm.

VARHAISNUORISOTYÖ
Ei toimintaa viikolla 43
Kokkikerho Piettiemen srk-talo: 1–6. lk. pojat ma 16–17.30. 1–3. lk. tytöt ti 16–17.30 ja 4–7. lk. tytöt ke 16–17.30.
Nerf-kerho ti, Länsi-Porin kirkko: Kerhot täynnä.
Soppi-klubi (seurakunnan oma pizza- ja peli-ilta) ke 18–20, parilliset viikot, Piettiemen srk-talo.
Sählykerho to, Länsi-Porin kirkko: 1–3. lk. 15–15.55 ja 4–6. lk. 16.05–17. Tiedot kerhoista: Kristiina Haara p. 0400 309 816, kristiina.haara@evl.fi, Jonathan Kyffin p. 0400 309 859, jonathan.kyffin@evl.fi.

PIHLAVAN SEURAKUNTATALO
Lähetyspiiri parittomat ke 16, 25.10., 8.11.
Raamattupiiri parilliset to 16, 23.10., 6.11.
Kanneljärvi parittomat ma 18, 23.10., 6.11.
Sururyhmä ke 25.10. 18, Tiira, Salminen.
Isät ja lapset reformaation hengessä ke 1.11. 18, Tiira, Meri-Porin srkn lapsityö.

Meri-Pori

AHLAISTEN KIRKKO
Jumalanpalvelus su ja pyhäpäivisin klo 10: Su 22.10. Messu, Pirjo Tiira, Hanneli Grönlund. — La 4.11. Ilta kirkko 18, Anna Kavinen, Pekka Tyni. — **Sanajumalanpalvelus** su 29.10. Helena Kuusiranta,

Antti Yrjölä, 5.11. Kavinen, Tyni, 12.11. Kuusiranta, Tyni.

AHLAISTEN SEURAKUNTAKOTI
Raamattupiiri parittomat ma 13, 23.10., 6.11.
Seurakuntapiiri ti 13.
Vanhustenrivit: Hartaus to 26.10. 12, Anne Saarinen.

METSÄKAPPELI
Pyhänpäivän hiljainen ilta la 4.11. 18, Tiira, Grönlund, kirkkokuoro, tarjoilu.

PIHLAVAN KIRKKO
Jumalanpalvelus su ja pyhäpäivisin klo 10: Su 22.10. Kuusiranta, Eeva Lindholm. — Su 29.10. Messu Lähetysyhdistys Kylväjän kirkkopöytä ja lähetys-hetki, Jarmo Mäki-Mikkola, Heimo Hietanen, Heli Lehtonen. — La 4.11. Pyhänpäivän messu, nimien luku, muistokynttilöiden sytytys 5.11.2016 jälk. menehtyneille, kahvit, Kuusiranta, Hietanen, Grönlund, kirkkokuoro. — Su 5.11. Messu, Hietanen, Grönlund. — 12.11. Isänpäivän perhemessu, Tiira, Grönlund.

PIHLAVAN KIRKON SEURAKUNTASALI

Luther – Iso katekismus ja Isä meidän 18: to 26.10. Äläkä saata meitä kiusaukseen. — Ma 30.10. Päästä meidät pahasta.
Seurakuntapiiri parilliset ke 12, 1.11., 15.11.
Kirkkokuoro ke 18.
Luther-videosesitys pe 3.11. 18, Terhi Rätty, Meri-Porin srkn nuorisotyö, tarjoilu.

PIHLAVAN SEURAKUNTATALO
Lähetyspiiri parittomat ke 16, 25.10., 8.11.
Raamattupiiri parilliset to 16, 23.10., 6.11.
Kanneljärvi parittomat ma 18, 23.10., 6.11.
Sururyhmä ke 25.10. 18, Tiira, Salminen.
Isät ja lapset reformaation hengessä ke 1.11. 18, Tiira, Meri-Porin srkn lapsityö.

REPOSAAREN KIRKKO
Jumalanpalvelus su ja pyhäpäivisin klo 12: Su 22.10. Messu, Tiira, Grönlund. — La 4.11. **Vauvaklubi** joka pe 14–15.30, Pihlavan srk-talo.
Avoim päiväkerho pe 9–12, ei ilm., Pihlavan srk-talo.
Perhe- ja puuhakerhot, ei ilm.: Pihlava ja Kyläsaari ti 9.30–11. — Ahlainen ke 14–15.30. — Reposaaren pappila ti 13–16. ”Reposaaren olohuone”, kaikenikäisille, pikkulapsiperheille ohjelmaa. — Lapsille yhdessä vanhempien kanssa aina vap. pääsy — Tied. Saara Hakkiiluoto-Kartio p. 0447 309 654.

VARHAISNUORET
Puuhakerho: Enäjärven koulun kirjasto ma 13–16. — Ahlaisten srk-koti to 13–16. — Kaanaan kerho huone pe 13–16.
Perhekerho ti 13–16. ”Reposaaren olohuone” ja alakoulu-laiten puuhakerho, lapsi- ja varhaisnuorisotyö, Reposaaren pappila.
Kokkikerho ti 17–18.30, ryhmä täynnä, Pihlavan kirkon keittiö.
Jalkapallokerho ke 16–17, vkt 35–39 (5 krt), Kyläsaaren srk-talo ja urheilukenttä.
NERF-kerho ke 16–17, vkt 44–48 (5 krt), 3–6. lk, ilm. Meri-Porin srkn nettisivuilla 1.9. alk., Pihlavan kerho huone.

Kouluilaisten jouluuskartte-luilla vk 49 ja 50, tiedot myöh. **Tied.** Anna Kasvinen p. 0400 309 737. Kerhoja vko 43.
Pyhäkoulu joka kuun 1. su jumalanpalveluksen yhteydessä, alk. syyskuu, kirkon kerho huone.

Ilta kirkko klo 16, Kasvinen, Tyni. — **Sanajumalanpalvelus** su 29.10. Kuusiranta, Yrjölä, 5.11. Kasvinen, Tyni, 12.11. Kuusiranta, Tyni.

REPOSAAREN PAPPILA
Raamattupiiri ti 12.
Kuntokerho ke 13.
Lutherin virsiä ja Raamatun selityksiä ti 31.10. 18, Hietanen, Tyni.

VANHA SEURAKUNTATALO
Reposaaren pappilan vieressä Kudotamahdollisuus: mattoja, poppanoita yms. joka päivä. Tied. 050 328 6975.

KYLÄSAAREN SEURAKUNTATALO
Sanajumalanpalvelus su 5.11. 12, Hietanen, Grönlund.
Seurakuntapiiri parilliset ke 14, 1.11., 15.11.
Lähetyspiiri parittomat ke 14, 25.10., 8.11.

KAANAAN KERHOHUONE
Naisten keskustelupiiri ti 16.

KIRJASTO
Vanha hengellinen kirja ja Raamattu –näyttely Pihlava 16–27.10, näyttely päättyy Pihlavan kkon eteiseen 30.10–5.11. järj. Meri-Porin srk.

DIAKONIA
Vastaanotto: Ahlainen ti 9–11, muuten sop.muk. p. 0400 309 801. — **Reposari** ke 9–11. — **Pihlava** ma ja pe 9–11.
Diakoniakirpputori ma-pe 10–14, la-su 10–14, Pihlavan Aarrealta, Huokotie 1, käynti Pihlavantieltä.

LAPSET
Päiväkerhot, maksullinen, ilm. kirkkoporisssa.fi/kerhoja lapsille ja perheille/Meri-Porin srk. — Pihlavan ja Kyläsaaren srk-talo ma ja to 9–12 ja 13–16. — Ahlaisten srk-koti ti 13–16 ja pe 9–12. — Kaanaan kerho huone ti 13–16 ja pe 9–12.
Vauvaklubi joka pe 14–15.30, Pihlavan srk-talo.
Avoim päiväkerho pe 9–12, ei ilm., Pihlavan srk-talo.

Perhe- ja puuhakerhot, ei ilm.: Pihlava ja Kyläsaari ti 9.30–11. — Ahlainen ke 14–15.30. — Reposaaren pappila ti 13–16. ”Reposaaren olohuone”, kaikenikäisille, pikkulapsiperheille ohjelmaa. — Lapsille yhdessä vanhempien kanssa aina vap. pääsy — Tied. Saara Hakkiiluoto-Kartio p. 0447 309 654.

VARHAISNUORET
Puuhakerho: Enäjärven koulun kirjasto ma 13–16. — Ahlaisten srk-koti to 13–16. — Kaanaan kerho huone pe 13–16.
Perhekerho ti 13–16. ”Reposaaren olohuone” ja alakoulu-laiten puuhakerho, lapsi- ja varhaisnuorisotyö, Reposaaren pappila.
Kokkikerho ti 17–18.30, ryhmä täynnä, Pihlavan kirkon keittiö.
Jalkapallokerho ke 16–17, vkt 35–39 (5 krt), Kyläsaaren srk-talo ja urheilukenttä.
NERF-kerho ke 16–17, vkt 44–48 (5 krt), 3–6. lk, ilm. Meri-Porin srkn nettisivuilla 1.9. alk., Pihlavan kerho huone.

Kouluilaisten jouluuskartte-luilla vk 49 ja 50, tiedot myöh. **Tied.** Anna Kasvinen p. 0400 309 737. Kerhoja vko 43.
Pyhäkoulu joka kuun 1. su jumalanpalveluksen yhteydessä, alk. syyskuu, kirkon kerho huone.

LASSILAN PAPPILA
Kirkkokuoron harjoitukset to 28.9–25.12. 18.
Raamatunopetustilaisuus su 29.10. 14 Jarmo Mäki-Mikkola, Kristiina Huhtanen, Markku Lahti.

NUORISOTYÖ

Nuorten ilta joka to 18, kellarikirkko.
Nuorten yökahvila joka pe 19–22.30, Kyläsaaren vanha koulu.
Tied. Terhi Rätty p. 0400 309 736. Ei vko 43.

Noormarkku

NOORMARKUN KIRKKO
Messu sunnuntaisin ja pyhäpäivisin klo 10: Su 22.10. Kari Penttinen, Markku Lahti. — Su 29.10. Penttinen, Lahti. — La 4.11. Pyhänpäivän messu, Penttinen, Lahti. — Su 12.11. Penttinen, Lahti.

Luther virsiä su 5.11. 16, Kirkkokuoro & Noomit.
Konsertti ti 7.11. 18, Harjavalan naislaulajat ja Noormarkun mieslaulajat, puhe Penttinen.
Perhekerho to 9.15–11.15, tiedot Elinalta, elina.lehesvuori@evl.fi. Lapsen ja aikuisen yhteinen kerho hetki. Leikitään, askarrellaan ja lauletaan yhdessä, lopuksi hartaushetki, aamupalaa (2,50 € /perhekuu).

NOORMARKUN PAPPILA
Siionin Kantelen lauluseur Uskonpuhdistusta Lutherin opissa 18: Su 29.10. Jarmo Mäki-Mikkola Lähetysyhdistys Kylväjästä. Pe 10.11. Noormarkun kirkossa, Oskari Lehtikainen Pomarkusta. Su 26.11. ilta joulun tunnelmissa, Veli-Pekka Huhtanen, kahvit.

Aamurukoushetki ma 8.30, kaikille avoin. — **Hyvää mieltä arkeen -kerho** ti 14.11. 13. — **Miesten raamattu- ja rukouspiiri** ma 18.30. — **Miesten piiri** ti 13. — **Naisten piiri** to 14–16: 2.11., 16.11. — **Kultaisen län kerho** ke 14: 25.10., 8.11. — **AVH-kerho** la 14: 1.11., 15.11. — **Käsityöpiiri** ti 10–12, ei syysloilla. — **Women's Bible Study / Naisten englanninkielinen raamattupiiri** to 18. Hilikka-Liisa Viitala p. 044 595 7484. — **Missikuoron harjoitukset** to 18, 22.10., 5.11., 19.11. Ke 25.10 13 Ruskakoti. Ma 20.11. 14.15 Viikkarin Valkoma. — **Kirkkokuoron harjoitukset** parilliset ke 18. — **Omaishoitajaryhmä** ti 14.11. 13. — **Työikäisten naisten raamattupiiri** ke 1.11. 18. — **EkaVekara-ryhmä** ti 9.15–11.15. Äiti ja/tai isä yhdessä esikoisen, 0–1 v. tapaa samassa elämäntilanteessa olevia perheitä. Ilm. elina.lehesvuori@evl.fi, ryhmään pääsee 10 ensimmäistä ilmoittautunutta. Syyskausi 20 €, sis. tarjoilu ja askartelumateriaalia.
Toimintaa 1–7 -luokkalaistele tytöille ja pojille pappilan keittiössä. Avoimet ryhmät: **Kokkausta ja raamatua**, 5 krt/syyskausi 4–5 -luokkalaistele alk. 1.11. 17–19. Täydet ryhmät: **Ke Kokkausta ja Raamatua** 4–5 -luokkalaistele, **Pe Kokkausta ja esirippikoulua**, 6–7 -luokkalaistele. Ilm. Seija Katajisto p. 044 730 9729.
Raamattuluento ke 25.10. 18, 1. Pietarin kirje, Penttinen.

LASTENTALO
Vapaita paikkoja tied. anne.laikkola@evl.fi tai p. 044 730 9717.

DIAKONIATYÖ
Diakoniatyön vastaanotot ajanvarauksella. Kristiina Johansson 0447 309 713, Carita Anttila 0447 309 712, etunimi.sukunimi@evl.fi.

Porin Teljä
Instagram: porinteljaseurakunta
Facebook: Porin Teljän seurakunta

YHTEYSTIEDOT
etunimi.sukunimi@evl.fi, ellei toisin mainita. **Papisto:** Huttala Kaisa, kirkkoherra 0400 309810. — Kavasto Silja-Maaria 0400 309787. — Peltto-Piri Janne 0400 309792. — TT Sattilainen Seppo 0400 309791. — Tapiainen Noora 0400 309789. — Väisänen Juha 0400 309788. — Willman Jarkko 0400 309786. **Rippikoulu-teologi:** Lauri Westerlund 0400 309 460. **Kantorit:** Grundstén Anne-Marie 0400 309854. — Salminen Hanna 0400 309860. — Ylitalo-Maunula Pia 0400 309855. **Diakoniatyöntekijät:** Vastaanotto etukäteisajanvarauksella. Sovittaessa koti- ja laitokäyntejä. — Katila Satu, lapsiperheiden avustustyö, perhe- ja parisuhdettyö, 0400 309866, satu.m.katila@evl.fi, Väinölä kirkko. — Kulha Tiina, yksinasuvien avustustyö, työttömät ja verkostoyhteistyö, 0400 309865, Esivallank. 6. — Paukunen Pirjo, lapsiperheiden avustustyö, ikääntyvät ihmiset, 0400 309863, Teljän kirkko. — Salminen Minna, lapsi- ja perheiden pariskuntien avustustyö, sielunhoitotyö ja keskusteluapu, 0400 309851, minna.m.salminen@evl.fi, Väinölä kirkko. — Sundell Marja-

LASTENTALO
Messu 13: Su 22.10. Penttinen, Lahti. — La 4.11. Pyhänpäivän messu, luetaan vuoden aikana Lassilain haudattujen nimet, Penttinen, Lahti. — Su 19.11. Penttinen, Lahti.

LASSILAN PAPPILA
Kirkkokuoron harjoitukset to 28.9–25.12. 18.
Raamatunopetustilaisuus su 29.10. 14 Jarmo Mäki-Mikkola, Kristiina Huhtanen, Markku Lahti.

Isänpäivänä sunnuntaina 12. marraskuuta kaikkia isäiä ja isoisia kutsutaan **Isänpäivän konserttiin** Teljän kirkkoon klo 15 alkaen.
Konsertissa esiintyvät orkesteri Wanha Nuotisto Eeva Lindholm johdolla sekä sopraano Marianne Kankaanpää.
Ohjelmassa kuullaan muun muassa

Sibeliuksen, Tšaikovskin, Järnefeltin ja Madetojan musiikkia. Konsertti on maksuton, ja vapaaehtoinen kahviraaha menee Porin Teljän seurakunnan alueen perheiden tukemiseen.
Konsertin järjestävät Porin Teljän seurakunnan diakonia- ja musiikkityö.

Marianne Kankaanpää

Kyläkahvila to 9.11. 13–15.

MUUALLA
Hartaus: Snällintupa ke 13.30: 25.10., 8.11. — Lähialvelu-keskus to 12.30: 26.10., 2.11., 9.11., 23.11. — Mäntylinna ke 13: 1.11., 15.11.
Nuorten ilat ke ja pe 19 Fin-pyyntie 9.

LASTENTALO
Vapaita paikkoja tied. anne.laikkola@evl.fi tai p. 044 730 9717.

DIAKONIATYÖ
Diakoniatyön vastaanotot ajanvarauksella. Kristiina Johansson 0447 309 713, Carita Anttila 0447 309 712, etunimi.sukunimi@evl.fi.

Porin Teljä
Instagram: porinteljaseurakunta
Facebook: Porin Teljän seurakunta

TELJÄN KIRKKO
Koivistonpuistikko 50
Messu su ja pyhäpäivisin klo 10, kirkkosalissa ”Nooran arkki” – hiljainen leikkittelu lapsille, pyhäkoulu: Su 22.10. Porin Senioriohjelmat, Raili Turto, Sattilainen, Senioriohjelmatien kuoroa joht. Raija Uteja Nieminen, Grundstén, kirkkokahvi. — Su 29.10. Sanajumalanpalvelus, Westerlund, Kavasto, H. Salminen, kirkkokahvi (lähetystyö). — La 4.11. Pyhänpäivän messu, Tapiainen, Peltto-Piri, H. Salminen, kirkkokahvi (ystävyyssseurakuntatyö). — Su 5.11. Sotiemme veteraanien kirkkopöytä, saarna: kenttäpiispa Pekka Särki, Willman, Grundstén, Porin sotaveteraanilaajat, Veikko Lehtonen, Soitinyhtye Sveitsikko, Harri Lepistö, kenttäkeittiö, kirkkokahvi (Satakunnan Sotilasotissare). — 12.11. Reformaation juhlatuoden virsimessu, Sattilainen, Tapiainen, Ylitalo-Maunula, Iltapäiväkuoro.

Teljän SYKE – Siunaavan yhteyden keskiviikkona joka ke 12–15: 12.15–12.30 rukoushetki, 12.30–14 lounas ja kahvi (vap. eht. maksu), 13.15–13.30 Viisi virttä viikossa, 13.30–13.45 Hengen Lento eli Raamattua selityksin, 13.45–14.00 Rukouspiiri. Kuukauden koma ke 15.11. Hengen Lento tilalla

JATKOJA SIVULTA 13

NUORISOTYÖ

Nuorten sähly ei jatku tänä vuonna. — **X-öniä** ke 18–21, Väinölan kirkko. — **Nuorten ilat** pe 18–22.30, Väinölan kirkko. — **Isos- ja leirivastajakoulutus** su 5.11. 16–17.30, Teljän kirkko. — **Vastuunkantajakoulutus** su 5.11. 14–15.30, Teljän kirkko. **Rippikoulutuksen** vastaava Lauri Westerlund.

POJILLE JA TYTÖILLE

VarkkariSyke ke 13–15, Teljän kirkko, Huom! ei ke 25.10. syysloma, ei ke 1.11. Luther-näytelmä. Välipala, hartaushetki, läksyjentekomahdollisuus, käden-taitoja, pelejä, toimintapisteitä, maksuton, tied. Rainerma. **Kokkikerho** ti 15.30–17, ei 24.10., Väinölan kirkko, 7–10 v. tytöille ja pojille, ilm. anniina. nylund@evli.fi.

Tytöille: Tähti-kerho 7–14 v., ma 16–17.30, Teljän kirkko, Kymäläinen.

Pojille: Kerhot lomilla vko 43. **Pienoismallikerho** ke 18–19.30, Väinölan kirkko. — **Nikkarikerho** to 18–19.30, Väinölan kirkko. — **Poikien sählykerho** pe 18–19, Väinölan koulu. — **Isä-poika sähly** pe 19–20, Väinölan koulu. — Tied. Saarela, kirkkoporisissa.fi. **Kalaholman varhaisnuorten kerho** (Uittomiehent. 8 b) ke 17–18, ei 25.10., yht.työssä Porin 4H-yhdistyksen kanssa, Kari Kauppila 050 5615268.

PARTIO

Väinän vartijat ry 7–11 v. pojille. Lippukunnanjoht. Antti Koivula p. 044 559 0544, antto.koivula97@gmail.com. **Teljän Tuikheet ry** 7 v.-aikuiset. Lippukunnanjoht. Eliina Aalto p. 044 539 463, elina.aalto@dnainternet.net.

LAPSI- JA PERHETYÖ

Perhe- päiväkerhot syyslo-malla vko 43. **Perhekerhot Ke 10.30–12:** Kalaholman kerhohuone (Uittomiehent. 8 b), Fisk. — Väinölan kirkko, Kankaanpää ja Yrjölä. — Teljän kirkko, ei 1.11., Luther-näytelmän vuoksi. Koski-Tuuri ja Noppari. — **Esivallankatu** pe 9–11, Yrjölä ja Kankaanpää. — **Sampola** ti 9–11, aamupala, Yrjölä ja Kankaanpää. **Päiväkerhot:** 3–6 v., kerhomaksu 38 e/lukukausi (sis. vakuutus). Ryhmät kokoontuu kaksi kertaa vk. Mukaan tossut ja pienet eväät. — Teljän kirkko, ma ja to 9–12 ja 13–16, ti ja pe 9–12, Koski-Tuuri ja Noppari. — Väinölan kirkko, ma ja to 9–12 ja 13–16, Kankaanpää ja Yrjölä. — Kalaholman kerhohuone, ma ja to 9–12, ti ja pe 9–12, Fisk. **Ilta-kerho** ti 17–19, Kalaholman kerhohuone, 4 v. täyttäneille ja nykyisille päiväkerholaisille, Fisk.

Tied. perhekerhoista ja päiväkerhoista suoraan lastenohjaajille sekä lapsi- ja perhetyön kappalainen Tapiainen. Facebook: Porin Teljän Lapsi- ja perhetyö.

Lasten musiikkikerho ti 10–10.45, Esivallank. 6, alle kouluikä. yhd. vanhempien kanssa tai 4 v täyttäneille yksin. Musi-

Graig Glass, mies ja pyhiinvaeltaja – miehiä varten

”Tavoitteeni on inspiroida miehet löytämään siunaavat arvot ja elämäntavan.”

Näin muotoilee Coloradon vuorilta Porin rannoille laskeutuva amerikkalaisen Craig Peregrine Ministries –järjestön johtaja **Craig Glass**.

Toimiessaan 1990-luvulla kirkkossa lähettioppilaiden parissa hän törmäsi rajusti siihen tosiasiaan, kuinka vahvoina ilmenivät sekä siunaukset että kiroukset vaikutuksista, joita heidän isänsä jättämät jäljet olivat saaneet aikaan.

Se suuntasi hänet syventymään omaan kuten myös toisten isyyteen. Siinä hän kohtasi isien aiheuttamat jäljet, jotka olivat usein tuottaneet tuhoa lasten elämässä.

Tehtävänsä kasvanut

Tällä pyhiinvaellusmatkalla Craigista kasvoi kokenut ja syttävä miestyöntekijä. Tie johti Willow Greek Community -kirkon työhön vuonna 1995. Samalla avautui mahdollisuus paneutua laajemmin miesten käytöksen ymmärtämiseen, syihin ja mahdollisuuteen muuttaa sitä.

Syntyi kristillisiä kirkkoja palveleva Peregrine Ministries –järjestö vuonna 2002 (peregrine = pyhiinvaeltaja). Sen tarkoituksena on ”auttaa miehiä kääntymään itseensä keskittyneestä, pienestä elämästään elämäntapaan, missä fokus suuntautuu toisiin ja suu sinuatin perinnön tulevalle sukupolvelle.”

Vaimo **Beryl** on ollut yli 40 vuotta Craigin rinnalla taitavana graafikkona. Hän toimii paikallisen First Bresbyterian Church -kirkon graafikkona ja luo esitteet, kuvat ja mainokset.

Beryl ja Craig Glass.

Tärkeä perhetyö

Craig on ylpeä kolmen lapsen isä ja neljän isoisä. Perhetyö on näin ollen temmannut heidät pauloihinsa. Craig kuuluu myös paikallisen luterilaisen seurakunnan vanhemmistoon.

Craig oli 1970-luvulla vaimonsa Berylin kanssa Itävallasta johdetussa *Raamatunjen* salakuljettamisessa rautaesiripun taakse. Tuolloin he tulivat tutuiksi samassa työssä olleen **Pentti Heinilän** tiimin kanssa.

Craigin tiimin jäsen löysi vaimokseen porilaisen **Raili Pohjosen** ja **Seija Leppäsen** sisko löysi miehen hänen tiimistään, joten he ovat lähes paikkakuntalaisia.

Lisätietoja Peregrine Ministries -järjestöstä saa osoitteesta www.peregrinemministries.org.

kouluryhmää, kirkkokahvit: 22.10. Jarkko Willman, Johan Helkkula. — 29.10. Olli Koskeniemi. — 5.11. Helkkula. — 12.11. Helkkula, Willman. — 19.11. Helkkula. — **Sleyn Porin osaston vuosikokous** su 5.11. 17.30, messun jälkeen.

Sleyn rukoushuone, Varinkatu 3: Raamattu rakkaaksi-illat Roomalaiskirjeen äärelä to 18, Helkkula: 9.11. Heikot ja vahvat yhdessä Room. 14, 23.11. Room. 15–16. — Kotiryhmä to 2.11. 18, keskustelua, laulua, rukousta, lapsille omaa ohjelmaa. — Perhekerho ke 10–12, parilliset vkot. — Nuorten raamis ti 19. — Matongo-lähetyspiiri ke 25.10. 13.

ESIKOISLESTADIOLAISET Koiivostonpuistikko 53: Seurat su 15.— **Käsityöilta** to 18. — Anneli Katajisto-Saario p. 0440 838393.

HERÄTTÄJÄ-YHDISTYS RY Sioninvirsisseuroja, Seurakuntakeskus, Itäpuisto 14, 1. krs.

Seurat joka toinen to 19, 2.11., 16.11. — h-y.fi, aholansaarli, wanhakarhunmakli.fi.

KANSANLÄHETYS

Lähetyskoti, Srk-keskus, 5. krs. satakunnanklfi, toimisto auki ma-to 10–15 ja sop. mukaan: Aamurukous pe 9–10. — Epin piiri parilliset ma 16.30. — Startti-raamatupiiri ti 18. — Alfa-koulutus to 17.30, 26.10., 2.11., 9.11., 16.11.

Seurakuntakeskus, 5. krs. musiikkisali: Kohtaamispaikamessu 16, ehtoollinen, pyhäkoulu, ilta-kahvi/tee: Su 22.10. ”Usko ja epäusko”, Pentti Heinilä, lit. Mikko Lempi-

nen. Su 12.11. ”Antakaa toisillemme anteeksi”, Tauno Pihlala lit. Pasi Virta.

Muallat: Nevapellontie 23, Pe 3.11. 17.30 Kotiseurakari ja Seija Leppäsen, vieras: Craig Glass, tulk. Esko Mäksöini.

PORIN KRISTILLISEN TYÖN-VAENYHDISTYS RY NASARET

Seurat su 14, Katarinankatu 22 B: 22.10. Heikki Nummijärvi, 5.11. vieraita Pomarkun Lähetysapu ry:ltä.

PORIN SEUDUN KRISTILLISET ELÄKELÄISET RY

Tilaisuus ti 13, kahvit 12.30, lupuksi toivelauluja ja virsiä, Porin Srk-keskus, 2 krs: 31.10. Ehtoollisen vietto. — 14.11.

RAUHANYHDISTYS

Louhentie 4: Seurat su 16, 22.10. ja 29.10. — Omepeluseurat ke 18.30, 25.10., 1.11., 15.11. — Torstai-kerho to 2.11. 18.30. — Pyhänpäiväseurat la 4.11, 14, su 5.11. 13.— Miesten ilta la 11.11.— Isänpäiväseurat su 12.11. 16.— Tiistai-kerho ti 14.11. 13.— **Mualla:** Omepeluseurat ko-deissa ke 8.11, 18.30. — SRK:n seurat Palvelukoti Himmeli to 16.11. 13.30. — SRK:n seurat Ulvilan Vanha pappila to 16.11. 18.30.

NTKY

Esivallankatu 6: Kultaisen iän kerho parilliset ma 13, 30.10., 13.11. — **Lähetyspiiri** ma 6.11. 17, NTKY:ssä tai perheissä. — **Sunnuntai-yleisötilaisuus** 29.10. 15. — **Yhdistyksen syyskokous** ke 15.11. 17.

Kristilliset yhdistykset

EVANKELIUMIYHDISTYS

Väinölan kirkko: Messu su klo 16, lapsille kaksi pyhä-

Leskien klubi ma 30.10. 15.30, tied. Ulla-Maija Virén p. 0400 309 784.

NAISTEN KAHVILA

Mielen taistelulentä –näytelmä su 29.10. 15, Srk-keskus, ks.11.

Sanan siemeniä -ilta parilliset ke 18–19, 1.11., 15.11. Srk-keskus 2. krs. Luennoija teol.tri Mari-Anna Stålnacke. Teema: Usko ja minä. Kaikki tervetulle!

TORSTAI-AKATEMIA

Luento Porin srk-keskus, Itäpuisto 14. Kaikille avoin ja maksuton, ikäihmisten oma luento-sarja: To 2.11. 14, Suomi 100 Satakunnassa –juhluvuoden monet kasvat, Suomi100-aluekoordinaattori Susanna Virkki, Satakuntaliitto. — Järjestää Porin kesäyliopisto, Keski-Porin srk ja Porin evl.ut. seurakuntayhtymä, yhteinen diakonia.

KESKUSREKISTERI JA PUHELINVAIHDE

Avoinnna ma-pe klo 8.30–15, to klo 17 asti. **Suljettu** pe 13.10.

Kristilliset yhdistykset

EVANKELIUMIYHDISTYS

Väinölan kirkko: Messu su klo 16, lapsille kaksi pyhä-

Reformaatio pähkinänkuoressa

Tiesitkö, että....

Reformaatiotietoisu

- *Galatalaiskirje* oli **Martti Lutherille** erittäin rakas. Jo vuosina 1516–1519 hän selitti sen sisältöä Wittenbergin yliopistossa.
- Toistakymmentä vuotta myöhemmin, kun vanhurskauttamisoppi monien riitakysymysten vuoksi uhkasi joutua syrjään, Luther heinäkuussa 1531 aloitti uudelleen tämän kirjeen selittämisen vanhurskauttamisopin näkökulmasta, pitäen 40 luentoa.
- Luennot kirjoitettiin muistiin ja valmisteltiin painokuntoon. Luther hyväksyi teoksen ja kir-

- joitti siihen esipuheen. Teos julkaistiin vuonna 1535 ja hieman muunneltuna ja täydennettynä vuonna 1538.
- Tämä ihmeellinen kirja, jota Luther itse sanoi parhaimmaksi teoksekseen, ei jäänyt vain oppineitten luettavaksi.
- Lutherin selitys *Galatalaiskirjeestä* on dogmaattinen selitys ja sitä leimaavat kaikessa Lutherin henkilökohtaiset kokemukset ja korostukset.
- Lutherin *Galatalaiskirjeen* selitys on kirja

- evangeliumista ja vanhurskauttamisopista, siis opista, kuinka ihminen tulee Jumalan edessä kelpolliseksi taivaaseen.
- *Galatalaiskirjeen* pääsanoma on taistelu evankeliumin vapauden puolesta. Kirjeessä tulee *Roomalaiskirjeen* ohella kirkaasti esille uskon perusta, Jeesus Kristus.
- Yhä uudelleen ja uudelleen korostuu se, miten ihminen pelastuu yksin uskosta, yksin Kristuksen tähden.

KIRKKO PORISSA

Harvinainen ja keskeneräinen samassa konsertissa

Pori Sinfonietta esittää Mendelssohnin Uskonpuhdistussinfonian ja Schubertin Keskeneräisen Keski-Porin kirkossa Pyhäinpäivänä.

Reformaation juhluvuoden lop-pupulella Pori Sinfonietta esittää Keski-Porin kirkossa *Uskonpuhdistussinfonian*, joka tunnetaan myös *Reformaatioinfonian* nimellä. Ehdotus sinfonian esittämisestä tuli kirkkoherra **Kari Erkkö-lalta**, ja Sinfoniettan ylikapellimestari **Janne Nisonen** innosti ajatuksesta välittömästi.

Kirkko soi kauniisti

Mendelssohn sävelsi *Sinfonian numero 5, Uskonpuhdistuksen*, vuonna 1830 Augsburgin tunnustuksen 300-vuotisjuhlan kunniaksi.

— **Felix Mendelssohnin** toista sinfoniaa esitetään vähiten, mutta ei tämä viideskään ole esitetyimmistä pästä. Tämä johtuu siitä, että sinfonian historiallinen viitekehys on iso, minkä vuoksi se on ohjelmallisen ja Mendelssohnin sinfonioloista tematiikaltaan tuhdimpi. Siksi se on mahtavaa pästä esittämään Keski-Porin kirkossa. Porissa *Uskonpuhdistussinfoniaa* on esitetty viimeksi oman tietoni mukaan vuonna 2004, Nisonen kertoo.

Toinen konsertissa kuultava kap-pale on **Franz Schubertin Sinfonia numero 8, Keskeneräinen**, joka valmistui vuonna 1822.

— Jostain syystä sävellys jäi kesken. Schubert sai valmiiksi sinfonian kaksi ensimmäistä osaa, mutta kolmatta hän ehti vain hahmotella hie-

Pori Sinfonietta: Uskonpuhdistus – Reformaatio 500 vuotta –konsertti
4.11. lauantai klo 19
Keski-Porin kirkossa.
Janne Nisonen, kapellimestari.
Franz Schubert: Sinfonia nro 8 “Keskeneräinen” ja
Felix Mendelssohn: Sinfonia nro 5 “Uskonpuhdistus”.
Liput: aikuinen 25 euroa, eläkeläiset 20 euroa, lapset ja opiskelijat 7,50 euroa.

Janne Nisonen.

Pori Sinfonietta.

VAULA WRANG

hyvä kysymys

Myös Porissa varaudutaan kirkollisen tietosuojaan muutoksiin

Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta THL:ltä vuoti jokin aika sitten vahingossa nettiin 6 000 ihmisen potilastiedot. Tapauksesta nousi kova keskustelu ja moni kysyi, miten noin ammatilliselta organisaatiolta voi vahingossa karata noin suuri määrä luottamuksellisia tietoja.

Onko Porin evl.ut. seurakuntayhtymän tietojärjestelmissä tapahtunut vastaavanlaisia henkilötietojen karkaamia, hallinto-, talous- ja henkilöstöpalveluiden päällikkö Jari Savila?

— Tällaisia tapauksia meillä ei ole tiedossamme. Sen sijaan me olemme pystyneet havaitsemaan muiden organisaatioiden osalta

vastaavia luottamuksellisten tietojen livah-tamisia ulos. Kyse ei ole ollut julkisorgani-saatioista.

Miten hyvin tietosuoja on toteutettu kirkossa?

— Kirkkohallituksen johdolla on luotu yhtenäiset tietoturvakäytännöt. Porissa me noudatamme näitä käytänteitä tarkasti, mutta joudumme samalla toteamaan, että annetut ohjeet vaativat jatkuvaa päivittämistä ja kehittämistä.

Tietosuoja koskeva ja sekä julkista että yksityistä sektoria koskeva uusi EU-direktiivi astuu voimaan 25. toukokuuta koko

talousyhteisön alueella. Miten Porissa on tähän varauduttu?

— Meidän yhtymässämme on jokaisen rekisterin ylläpitäjän varauduttava huolehtimaan direktiivin mukaisten sääntöjen noudattamista. Kaikki rekisterit on dokumentoitava ja samalla on mietittävä niiden tarpeellisuus. Jokaisesta rekisteristä on tehtävä tietosuojeseloste omaa käyttöämme varten, ja lisäksi niiden suojauksesta pitää myös laatia selosteet.

— Luonnollisestikin kaikki tämä edellyttää myös henkilökunnan kouluttamista. Prosessin aikataulu selviää syksyn aikana. Työntekijöiden on varauduttava työmäärän tilapäiseen kasvamiseen.

Mitä tavallinen seurakuntalainen voi tehdä oman tietosuojaansa eteen uudistuksen yhteydessä?

— Jokaisella on oikeus nähdä omat tietonsa ja saada informaatiota myös siitä, miten kyseisiä tietoja on kohdeltu.

Millaista yhteydenottojen tulvaa ennakoit tämän tiimoilta tulevaksi?

— Tuskin kovin massiivista, koska kirkko on viranomaisena ollut aina tarkka hallussaan olevien tietojen säilyttämisestä ja koska tämä myös tiedetään yleisesti.

MATTI KUHNA

Lapsityön kappalainen kehottaa rauhoittumaan

Noora Tapiainen ehti työskennellä Porin Teljän seurakunnassa yhdeksän vuotta lapsi- ja perhetyön seurakuntapastorina, kunnes viime kesänä hänet valittiin kappalaisen tehtävään.

Noora Tapiainen tuli Porin Teljän seurakuntaan pienoisen sattuman kautta.

Marraskuussa 2007 teologian maisteriksi Helsingin yliopistosta valmistunut Tapiainen pyydettiin ensin Merikarvialle seurakuntapastoriksi. Papin tehtäviin valmistavan ordinaatiokoulutuksen aikana kävi ilmi, että Merikarvia ei voikaan ottaa työhön uutta pappia.

Hetken aikaa Noora Tapiainen ehti pelätä olevansa ordinaatiokoulutuksessa turhaan, kunnes koulutukseen kuuluvan saarnanäytteen jälkeen Porin Teljän seurakunnan silloinen kirkkoherra Helge Ranta tuli pyytämään Tapiaista Teljään seurakuntapastoriksi.

Rankat nuoruusvuodet

Ajatus papin työstä tuli Noora Tapiaisen mieleen teini-iässä, kun hän löysi hengellisen kodin Savonlinnan paikallisseurakunnasta.

— Kotini ei ollut uskonnollinen. Välit isääni ja hänen puolisoonsa eivät olleet mutkattomat ja luontevat ja tunsin yksinäisyyttä uusioperheessämme. Kun olin 15-vuotias,

isän työpaikka vaihtui ja muutimme Varkaudesta Savonlinnaan. Vanhat ystäväni jäivät vanhalle paikkakunnalle, ja olin todella epävarma tulevasta koulun aloituksesta sekä ylipäättään siitä, rakastaako minua kukaan, Tapiainen kuvailee tuntemuksiaan.

Eräänä elokuisena iltana Noora Tapiainen tunsu jotain, mitä ei ollut aiemmin kokenut.

— Istuin sänkyni laidalla masentuneena, kun yhtäkkiä tuntui siltä, kuin viereeni olisi istunut enkeli, halannut minua ja sanonut, että sinua rakastetaan, ja että sinulla on paikkasi tässä maailmassa.

— Kokemus sai minut tarttumaan Raamattuun, josta aloin lukea Johanneksen evankeliumin neljättä lukua samarialaisesta naisesta. Luvussa Jeesus sanoo, että ”mutta joka juo minun antamaani vettä, ei enää koskaan ole janoissaan. Siitä vedestä, jota minä annan, tulee hänessä lähde, joka kumpuaa ikuisen elämän vettä”. Tämä sai minut uskomaan tulevaan aivan uudella tavalla, Tapiainen muistelee.

Kappalainen tutussa seurakunnassa

Noora Tapiainen on kotiutunut hyvin Porin Teljän seurakuntaan.

— Aluksi tein nuorisotyötä, mutta äitiyslomien jälkeen vuonna 2012 siirryin lapsityön pastoriksi. Lapsityö saa hienon jatkumon, kun siirryin kasvatuksen kappalaiseksi, Tapiainen miettii.

— Koen kappalaiseksi valinnan vahvana kunnianosoituksena. Olen ilmeisesti tehnyt työssäni asioita oikein, kun yhdeksän vuoden jälkeen minut valittiin kappalaiseksi, Noora Tapiainen kiittelee.

Tuore kappalainen on omassa elämässäänkin huomannut, että rankat ajat saavat arvostamaan hyviä asioita ihmisen elämässä.

— Arjen kiireessä jaksaa paremmin, kun muistaa pysähtyä nauttimaan elämän pienistä kauniista asioista, kuten esimerkiksi luonnosta. Perheelle ja muille läheisille on hyvä sanoa ääneen, että nauttii heidän kanssaan vietetystä ajasta, oli se sitten kahvikupposen juominen yhdessä tai jotain muuta yhdessä tehtyä, Tapiainen rohkaisee.

TEKSTI JA KUVA VAULA WRANG

Noora Tapiaisen mielestä parasta papin työssä se, kun saa olla mukana ihmisten elämän tärkeissä hetkissä; kasteessa ja avioliittoon vihkimisessä, sekä tukemassa surussa hautaan siunaamisessa.

Fakta

Noora Tapiainen

- Syntynyt Varkaudessa 21.1.1982.
- Valmistunut ylioppilaaksi The English Schoolissa Helsingin Meilahdessa vuonna 2001.
- Teologian maisteri 2007 Helsingin yliopistosta.
- Porin Teljän seurakunnan seurakuntapastori 2008–2017.
- Porin Teljän seurakunnan kappalainen 2017–.
- Perheeseen kuuluu mies ja kolme lasta.
- Harrastukset: kuorolaulu Porin Teljän seurakunnan Luminosokuorossa, kuntosalilla.

millai muute?

Nuoren kirkon tunnustuspalkinto Anne Saarelalle

Keski-Porin seurakunnan nuorisotyönohjaaja Anne Saarela sai Nuoren kirkon Varsinais-Suomen ja Satakunnan piirin tunnustuspalkinnon merkittävästä työpanoksesta kouluikäisten parissa.

Miltä tunnustuksen saaminen tuntui?

— Tämä tuli minulle yllätyksenä, mutta hyvältä tuntuu. On hienoa saada tunnustus pitkästä työurasta lasten ja nuorten parissa.

Mitä tunnustuksen perusteluissa mainittiin, eli miksi sait tunnustuksen?

— Perusteluissa mainittiin, että olen tehnyt varhaisnuorisotyötä arkkhiippakunnassa, rovastikunnassa ja valtakunnallisesti.

Missä tilaisuudessa sait tunnustuspalkinnon?

— Elo-syyskuussa olin arkkhiippakunnan järjestämässä Varhaisnuorisotyön teemaseminaarissa Liedossa. Tunnustus jaettiin ihan tilaisuuden lopussa.

Miten kauan olet ollut Keski-Porin seurakunnassa töissä?

— Valmistuin nuorisotyönohjaajaksi 25 vuotta sitten. Ensimmäiset pari vuot-

ta olin töissä Raumalla, kunnes siirryin Keski-Porin seurakuntaan töihin.

Onko työsi muuttunut vuosien aikana?

— Ihmiskunta on 25 vuodessa mennyt paljon eteenpäin. Lapset ovat edelleen ihania, oppivia, avoimin silmin kulkevia. He eivät ole muuttuneet, vaikka maailma on muuttunut.

Mikä on työssäsi parasta?

— Kyllä pidän edelleen lapsista ja nuorista. Kerhossa on ihanaa, kun lopussa joku tulee halaamaan ja kiittämään kerhosta. Tai

rippikoulussa, kun yleensä se hiljaisen ja ujon nuoren silmistä näkee, että nyt on löytynyt väylä, missä puhutaan, välillä ilman sanojakin. Sellaiset kohtaamiset ovat työssäni parasta.

TEKSTI:VAULA WRANG
KUVA: RAINO SALMIJÄRVI